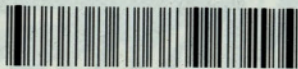

Celje - skladišče

D-Per

214/1967

1119670719,6

COBISS

OSRZNIJA KNJ. CELJE

Leto XI
29. 3. 1967
St. 6

GLASILO DELOVNE SKUPNOSTI EMO CELJE

Delovna konferenca članov Zveze komunistov pri nas

Pred dnevi je bila v tovarni delovna konferenca tovarniške organizacije Zveze komunistov. Te konference so se udeležili tudi Olga Vrabičeva, predsednica kulturno prosvetnega zbora zvezne skupščine, Franc Leskošek — Luka, predsednik ZZB SRS, Andrej Marinc, sekretar Občinskega komiteja ZKS in Zdravko Trogar, predsednik Občinske skupščine v Celju.

Navzoče člane ZK je o delovanju članov ZK v pogojih družbeno gospodarske reforme seznanil sekretar tovarniškega komiteja Zveze komunistov Franc Berginc (poročilo povzemamo v celoti).

POROČILO SEKRETARJA

Namen današnje delovne konference je, da se seznanimo z nalogami v pogojih gospodarjenja ob novih ekonomskih ukrepih in družbenih dogajanjih, kar skupaj imenujemo družbeno gospodarska reforma. Nekateri več, drugi manj smo že spoznali nove, mnogo težje gospodarske pogoje, ki narekujejo racionalnejše poslovanje, vsestransko boljše strokovno delo in uspešnejšo samoupravno politiko.

Pri reševanju teh problemov pa ne smemo mimo nekaterih specifičnih pogojev podjetja. Ze obrabljene trditve, da imamo iztrošeno strojno postrojenje, da je glavna proizvodnja nizko akumulativna, da so nekateri proizvodi družbeno rentabilni, podjetje pa jih proizvaja z izgubo, vplivajo akutno na vsa področja dela in življenja v podjetju. Mali skladi, ki jih podjetje ustvarja z velikimi napori, nam ne dajejo dovolj energije. Dostikrat ni najbolje sinhronizirana proizvodnja, pa tako izostane potrebna gibčnost med strokovnimi službami in obrati. Pomanjkanje potrebnih investicij za obnovo podjetja, duši potrebno vsestransko iniciativo pri delu. V takih pogojih dela, tovariši, komunisti, se od nas zahtevajo enotnejša idejna stališča. V preteklosti so naša stališča imela v večji meri značaj samokritičnega pristopa k obravnavanju posameznih

problemov. Enako kot otrok, ki z jokom opozori okolico, da je zanj neugodno, smo mi opozarjali nase. Menim, da takšen pristop k delu v današnjih pogojih družbeno političnega dela ne bo rodil prepotrebnih akcij in stališč. Danes je čas, da se pogovorimo, da iznesemo svoje poglede, kako naj delamo.

Sprovajanje gospodarske reforme je vplivalo tudi na družbeno vlogo članov ZK. V pogojih samoupravljanja in demokratizacije družbe se spreminja dosedanja vloga ZK. Zmanjšuje se operativna vloga in oblastvene metode delovanja. V preteklem našem delu smo imeli večji monopol v akcijah, konkretnije so naše odločitve posegale v poslovanje in delo delovne organizacije. Nove naloge nas komunistov so, da se načelno pomenimo o naših izhodiščih in stališčih do problemov v podjetju. Ta skupna stališča bomo utrjevali na sestankih osnovnih organizacij, neposredno pa jih bomo uveljavljali preko naših članov, ki bodo voljeni v samoupravne organe. Kot veste je naš osnovni usmerjevalec vsega dela samoupravljanje. Samoupravljanje kot družbeno oblika vodenja dela je v razvoju. Posebno dobiva poglobljene naloge v sprovajanju družbeno gospodarske reforme. S tem, ko se vloga neposrednega proizvajalca v večji meri kaže v samoupravljanju, je ZK še obdržala vlogo nosilca naprednih teženj delavskega razreda. Težnje delavskega razreda, tovariši, so vsem nam jasne. Naše delo moramo organizirati tako, da bomo zmogli pritisk tujega tržišča ali z drugimi besedami, da bomo enakopraven partner našim konkurentom in si tako zagotovili v prvi vrsti delo, kot edino silo razvoja. To je osnovna naloga pri načrtovanju poli-

Kandidati za člane v organe upravljanja

DNE 11. MARCA 1967 SO BILI ZBORI DELOVNIH LJUDI PO VSEH NASIH VOLILNIH ENOTAH, NA KATERIH SO BILI PREDLAGANI KANDIDATI ZA ČLANE CENTRALNEGA DELAVSKEGA SVETA, OBRATNIH DELAVSKIH SVETOV TER SVETOV DELOVNIH IN POSLOVNIH ENOT. ZBORI DELOVNIH LJUDI SO DOBRO USPELI, SAJ JE BILO VECIDEL KANDIDIRANIH VEČ KANDIDATOV KOT JIH BO POTREBNO IZVOLITI, POLEG TEGA PA JE TUDI PRECEJSNJE STEVILO ŽENA NA KANDIDATNIH LISTAH. SKUPAJ KANDIDIRA 182 MOŠKIH IN 61 ŽENA. ZA ČLANE CDS KANDIDIRA 45 MOŠKIH IN 12 ŽENA. VOLILCI BODO IMELI TOREJ 30. MARCA ZAŽELENO IZBIRO NA VOLITVAH.

OGLEJMO SI SEDAJ, KATERE ČLANE KOLEKTIVA SO KANDIDIRALI V POSAMEZNE ORGANE UPRAVLJANJA ZBORI DELOVNIH LJUDI PO VOLILNIH ENOTAH.

V emajlirnici so kandidirali za člane centralnega delavskega sveta naslednje: CATER Franca, GOLOGRANC Stanka, KLOKOČOVNIK Franca, KOLAR Josipa, KVARTIČ Marjana, LAH Viktorja, PUSTEK Gertruda, ZDOLSEK Marijo in ŽNIDAR Friderika.

Za člane obratnega delavskega sveta obrata emajliranih, pocinkanih in aluminijastih izdelkov pa: CAREVIČ Ivana, DRAME Hinka, POTOČAN Ferda,

SIVKA Viljema, SLOKAR Rudolfa, SVET Draga, STIFTER Izidorja.

Za člane delavskega sveta emajlirnice: BADNJIČKI Silvestra, DEZELAK Magdo, DIMEC Franca, GAJSEK Antona, KOLAR Josipa, MNSUTI Alojza, MEC Zdenko, MURŠIČ Ivana, PETERLE Marjano, PRIŠ Martina, PLANKO Matildo, SKOBERNE Marijo, SPES Anico, TRŽAN Rozalijo, TURNSEK Stanka in ZALOKAR Milana. (Nadaljevanje na 2. strani)

tike samoupravljanja, obenem pa obveza vsakega posameznika, da pripomore k uspešni realizaciji.

Rad bi se dotaknil nekaterih problemov znotraj podjetja. Prvo tako vprašanje je vprašanje ekonomskih enot. Vsi vemo, da smo z njimi hoteli v večji meri angažirati notranje rezerve kot so: znižati stroške proizvodnje z racionalnejšim delom, povečati proizvodnjo na posameznika in sorazmerno temu zgraditi metode delitve osebnega dohodka po vložnem delu. Da zmore vse te naloge ekonomska enota mora biti tudi v tehnološkem pomenu zaključena celota. Med našimi ekonomskimi enotami

skoraj ne najdemo takšne, ki bi dosegala vse te kriterije. Med njimi pa jih je veliko takih, ki ne krijejo stroškov proizvodnje z dohodkom. Take ekonomske enote bi po teoriji decentralistov bilo treba takoj ukiniti, tiste pa, ki so rentabilne gojiti. Menim, da v takih problemih moramo komunisti preko samouprave poizkusiti najti najprilnejšo pot. Samoupravljanje ni neka shema, recept po katerem naj bi se slepo ravnali, marveč sestoji iz konkretnih gospodarskih akcij. Če bomo z razdelitvijo pičlih skladov, ki jih ustvarjamo z velikimi napori krpali male boleče rane ekonomskih enot bomo nedvomno (Nadaljevanje na 3. strani)

Kandidati za člane v organe upravljanja

(Nadaljevanje s 1. strani)

V predelovalnici kovin so kandidirali za člane centralnega delavskega sveta: ČERENAK Marijo, COKLIČ Edija, JERSIČ Ivana, KLOPOTAN Slavka, KOLENC Franca, KOSEC Jerneja, LEBAN Ferda, VOGA Ano.

Za člane obratnega delavskega sveta obrata emajliranih pocinkanih in aluminijastih izdelkov pa: GAJSEK Stanka, LUGARIČ Stefana, PODLINSEK Jožico, PILKO Ernesta, PUR Rudija, STRASEK Miho, TURNSEK Danico, VRENKO Romano, ZOTTL Vinka.

Za člane delavskega sveta predelovalnice kovin: BINCL Katicco, GOLCMAN Jožeta, JELEN Franca, JURJEVIČ Ivana, KNEZ Vinka, KOSMAČ Cirila, LAH Stefana, LIPICNIK Marijo, MEZE Andrija, MIKOLA Albina, MOTOH Faniko, PINTER Faniko, PONGRAŠIČ Alojza, SKAMEN Franca, ZUPANC Marijo.

V dekor oddelku so kandidirani za člane centralnega delavskega sveta: BRATINA Janko, GRICAR Marija, NOVAK Olga, PERNAT Nada, in TAUSLOKER Jože.

Za člane obratnega delavskega sveta obrata emajliranih, pocinkanih in aluminijastih izdelkov pa: REZAR Majda, FIDERSEK Betka, MARKIČ Marija.

Za člane delavskega sveta dekor oddelka: BORSTNAR Jelena, BRATINA Janko, CUVAN Viktor, GMAJNER Fanika, KRESNIK Ema, LUBEJ Justina, MARKIČ Marija, POVSNAR Berta, ZAGOZDA Irma, ZAGMAJSTER Stanko.

V pocinkovalnici sta kandidirana za člana centralnega delavskega sveta: KOMPLET Ludyik in MOHORKO Vinko.

Za člana obratnega delavskega sveta obrata emajliranih, pocinkanih in aluminijastih izdelkov pa: ČIZIČ Stjepan in VEBER Jože.

Za člane delavskega sveta pocinkovalnice: BLAZNIK Anton, CIRKULAN Adolf, GOLEŽ Stanko, JESENICNIK Pavel, KORUŽNJAK Cvetko, ZBIČAJNIK Ivan in ŽLAVS Dominik.

V delavnici radiatorjev so kandidirani za člane centralnega delavskega sveta: BRUNSEK Marija, MALIN Srečko, ŠUMEC Anton, VODEB Franc in ZUPANC Jože.

Za člane obratnega delavskega sveta obrata toplotnih naprav: ČUDEN Stefka, REBERSAK Slavko, REPIČ Franc, ŠKRUBEJ Franc in ŽNIDER Marjan.

Za člane delavskega sveta delavnice radiatorjev: AGREŽ Karolina, BELAK Ervin, JEVSČVAR Miha, KOŽELJ Franc, KUČERA Milka, KUŽNER Adolf, PELC Alojz, REBERSAK Ferdo

in STRITI Franc.

V delavnici kotlov kandidira za člana delavskega sveta MARODI Jože.

Za člane obratnega delavskega sveta obrata toplotnih naprav pa: KLOKOČOVNIK Martin, PINTER Jože, PRIMOŽIČ Emil in VIDMAR Gabrijel.

Za člane delavskega sveta delavnice kotlov kandidirajo: BOLARIČ Ivan, GROSEK Jože, KORBAR Peter, MARODI Jože, PRIMOŽIČ Emil, STANČIČ Zvonko, TAMSE Vinko in VIDMAR Gabrijel.

V obratu odpreskov in avtokoles kandidira za člana centralnega delavskega sveta DOBRSEK Rozika.

Za člane obratnega delavskega sveta obrata odpreskov in avtokoles pa kandidirajo: ARNSEK Ivan, BAUMGARTNER Mirko, BOŽNIK Leon, GREJAN Edvard, KAJBA Ivan, KOSEC Vili, MESTINSEK Marija, POTOČNIK Janez in PRELOGAR Maks.

NEL Franc, SLEZINGER Oto in TURK Vera.

Kandidati za delavski svet vzdrževalnih služb so: ANTLEJ Franc, GOSTENČNIK Ivo, KAČ Marica, KVARTIČ Rudi, SEDOVNIK Alenka, SKOBERNE Avgust, SULGAJ Viljem in ŽOLNIR Franc.

V vzdrževalni službi kandidirajo za člane delavskega sveta tehničnih poslovnih enot: BELAK Gvido, BOBNAR Vinko, GRUBER Jože, KOTNIK Fride-rik in KOVACIČ Gusti.

Za člane delavskega sveta vzdrževalnih služb pa kandidirajo: BARLE Milan, BREŽNIK Vlado, GRUBENSEK Franc, JOŠT Franc, KNEZ Maks, KOSIR Ernest, KRAJNC Teodor, LEKOVSEK Ludvik, STROPNIK Rudi, TELIČ Miroslav, TKALEC Josip.

V službi tehnične kontrole kandidirajo za člane centralnega delavskega sveta: KORPNIK

Stanko, LIHTENEGER Herman, SELIČ Marija in ŽIBRET Olga.

Za člane delavskega sveta službe tehnične kontrole pa kandidirajo: APAT Anica, BOGDANOVIČ Zvonimir, BOŽIČ Alojz, DOBERSEK Berta, GAJSEK Anton, KOROSEC Hedvika, OSTIR Jože, POGAČAR Antonija, PRATNEKAR Stevo, ROJC Ivo, SELIČ Marjan, SLATINEK Franc, TERČE Nada in VANOVSKEK Kristina.

Za sektor prodaje in zunanje trgovine kandidirata za člana centralnega delavskega sveta FEDERNSBERG Anton in PILIH Marjan.

V delavski svet sektorja prodaje in zunanje trgovine pa kandidirajo: CATER Jožica, GUBENSEK Ivo, MEDVESEK Bruno, PERLIČ Zvonko, PAVSAR Franc, PLATOVSEK Slava, ONIČ Miroslav, REGORSEK Štefka, SKRUBEJ Antonija, SOPAR Julijana, VUDLER Ida in ŽOHAR Karel.

V upravno administrativnih službah kandidirajo za člane centralnega delavskega sveta: CVEK Marjan, KOKALJ Marjan, PAVLOVIČ Ljubomir, SPES Ivan, VIZJAK Slavko in ZAJC Ivanka.

V delavski svet upravno administrativnih služb pa kandidirajo: BRENCIČ Albin, GRUBIČ Berta, JORDAN Silva, KOSEC Anton, KOTNIK Lambert, KOŽELJ Vida, ODAR Otmar, PIRS Anica, ROJEC Anton, SUHOLEŽNIK Greta, ŠALEKAR Dragica in ZLATOLAS Stane.

V obratu kemičnih izdelkov kandidirata za člana centralnega delavskega sveta KOLARIČ Karel in SCANCAR Franc.

V obratu VI — Kruševac, kandidirajo za člane centralnega delavskega sveta: RANKOVIČ Miodrag, MILENKOVIČ Milosav, PROKIČ Radiša in RADOSAVLJEVIČ Velisav. em

Franc Leskošek — Luka in Andrej Marinc na obisku v tovarni...

V orodjarni kandidirajo za člane centralnega delavskega sveta: BOŽIČ Franc, ŠRAML Franc, GOLOB Anton, GUBENSEK Jože in TREBOVC Avgust.

Za člane obratnega delavskega sveta orodjarne pa kandidirajo: CENE Marjan, ČAKŠ Franc, DRŽAN Ivan, FOJS Ivan, KONČAN Peter, KONČAN Vili, OSTIR Emil, ŠALEJ Herman, ŠALEKAR Erih, TOPLICANEC Stefan, VRANC Albin, ŽEMVA Jože in ŽIDAN Albin.

Pripravljalne službe kandidirajo za člane centralnega delavskega sveta: CERNE Dimitrija, MĹAKAR Ignaca, SMOLA Feliksa, ŠTORMAN Rada, UDRIH Slavka.

Za delavski svet tehničnih poslovnih enot pa kandidirajo: KOSIR Silvester, MURKO Jože, PETELINSEK Marjan, PETER-

UPRAVNI ODBOR JE NA ZADNJI SEJI PROUCIL POROČILO KOMISIJE, KI JE IMELA NALOGO PROUCITI UMEŠTNOST NADALJNEGA OBSTOJA INSTITUTA EMO KOT SAMOSTOJNEGA ZAVODA, ODNOSNO VKLJUČITEV INSTITUTA V ORGANIZACIJSKI SEŠTAV TOVARNE. PO ŽIVAHNI IN BURNI RAZPRAVI JE UPRAVNI ODBOR PREDLAGAL CENTRALNEMU DELAVSKEMU SVETU, DA ODLOČI O TEM VPRAŠANJU DELOVNA SKUPNOST Z REFERENDUMOM O NADALJEVANJU USTANOVITELJSKE PRAVICE ALI PA CENTRALNI DELAVSKI SVET NA PRVI SEJI. OB ČASU, KÓ SMÓ REDAKCIJO ZAKLJUČILI, SE ČLANI CDS ŠE NISO SEŠTALI (op. uredništva).

Delovna konferenca članov Zveze komunistov pri nas

dosegali nekatere uspehe. Vprašati pa se moramo, ali bo podjetje v celoti kot ekonomska enota uspešnejša, če centraliziramo sredstva in jih vlagamo v večje rekonstrukcije in tehnološke izboljšave in v dograditev novih kapacitet. Tovariši, z decentralizacijo smo dosegli nekatere dobre rezultate, ki jih je treba še dalje gojiti.

Kot drugega vprašanja bi se rad dotaknil zveze ali odnosa med strokovnim vodenjem podjetja in politiko samoupravnih organov. Že dolgo govorimo o tem, da sta to dve funkciji, ki sta med seboj operativno različni. Samoupravni organi naj bi širše načrtovali politiko in smernice dela v podjetju, strokovne službe pa so edine dolžne te naloge izvajati. V praksi se ti dve funkciji dostikrat prepletata in prihaja dostikrat do maratonskih sej upravnega odbora ali do slabo, ne dovolj strokovno pripravljenih predlogov. Menim, da bomo samoupravljanje lahko poglobili samo z dvema akcijama. Pred nami so volitve v interne samoupravne organe. Volimo tja tiste člane, ki poznajo problematiko svojega obrata svoje okolice in ki bodo s svojo neposredno objektivnostjo pripomogli k obravnavanju problemov. Drugi še važnejši pogoj je učinkovitejša strokovno delo vseh strokovnih služb. Vprašam tu sodelavce, ki opravljajo kakršnokoli strokovno delo, če se čutijo pri svojem delu polno angažirani. Metode dela po liniji najmanjšega napora so naše vsakdanje oblike dela. Tovariši, v ekstenzivnem gospodarstvu, ko so rasla nova postrojenja hitreje, kot pa je bila priprava in vzgoja kadra za nove naloge, je bila vsaka količina znanja, ki ga je nekdo prinesel na novo delovno mesto zaželeno, v intenzivnem gospodarstvu — to je naša reforma — pa to ni dovolj.

Tudi v našem podjetju opažamo, da imamo nekaj kadra, ki v celoti ne zadovoljuje postavljenim kriterijem. Po mojem mnenju v podjetju to ni kritičen problem. Na vodilnih delovnih mestih imamo kader, v katerem ima kolektiv v glavnem zaupanje. Večje težave so v prevelikem administrativnem pristopu k delu. Med službami in obrati se pretaka reka administrativnih aktov. Kriteriji v prihodnje bodo morali biti drugačni. Večja poslovnost bo zahtevala tudi specializacijo v administraciji in tu pričakujemo rešitve v koriščenju IBM postrojenja. Za preverjanje strokovnosti posameznih sodelavcev prihajajo novi kriteriji, ki bodo rodili potrebne pogoje za rast večje aktivnosti posameznikov.

Ne samo administrativno določilo reelekcije, ampak kriterij rentabilnosti vodenja dela, uspešnosti, ki jo bo čutil podrejeni sodelavec, bodo odločali o rasti novega strokovnega in vodilnega kadra. Ustvariti moramo pogoje, da bo strokovna odločitev z vso svojo resnostjo pritegnila samoupravljalca k odločitvi in pristanku nanj. Vsakemu neuspehu moramo najti korenine v nestrokovnosti ne pa v samoupravljanju. To so osnovni pogoji, ki bodo ustvarjali pogoje takozvane tehnične revolucije, o kateri veliko slišimo in beremo. Vzporedno s takim delom bomo poglobili samoupravljanje. Na koncu tega vprašanja bi rad apeliral na vse strokovne sodelavce, člane in nečlane, sotovariše, da povečamo učinkovitost našega dela. Če smo pri delu preveč tehnokratski, pomislimo na družbeno vlogo, ki jo ima naše delo, pa bomo našli najboljši popravek. To

si želijo sodelavci iz direktne proizvodnje, ko govorijo: »Vi ste zaradi nas.«

Naslednje vprašanje, o katerem bi želel spregovoriti je vprašanje delitve po delu. Pri nadaljnjem reševanju tega problema se bo pokazala naša zrelost. Vi vsi veste, da smo v preteklem letu osvojili nove kriterije, ki so na novo formirali odnose pri delitvi osebnega dohodka. Postaviti tu trditev, da imamo neko absolutno dobro rešitev je problematično. Pri nas imamo vpeljeno takoiimeno analitično oceno. V pogojih dela na zapadu je zelo uporabljena metoda, verjetno podprta z uspehi, ki jih dosega. Na to stalno osnovo prejemamo še gibljivi del osebnega dohodka, ki je izraz večjega ali manjšega angažiranja za določeni mesec. Ko seštejemo ta dva vpliva se ob rezultatih razhajamo. Če prihaja do prevelikih razlik med enotami, smo za uravnalovko, če jih ni, ni sti-

mulativno razmerje, ki smo si ga postavili z analitično oceno pa varira iz meseca v mesec. Ta problem rešiti ni lahko. Vendar je potrebno strokovno zasledovati to gibanje in objektivno posredovati samoupravnim organom in vodstvenemu kadru, da lahko tako tolmačijo vsem sodelavcem. Zato pozdravljam akcijo UO, da mesečno temeljiteje z več zornih kotov razčisti problematiko. Mnenja sem, da bi sprejete kriterije za delitev še poglobljali, posebno pri merjenju gibljivega dela osebnega dohodka pri strokovni službi. Ne mislim pri tem na kakršnokoli obliko osebne ocene, za katero verjetno še nismo zreli, kot bolj na to, da bi čim bolj kontrolirali zunanje vplive na sistem delitve osebne dohodka. Vzporedno moramo odgovoriti na vprašanje, ali je bilo nujno znižati osebne dohodke v podjetju. Upam, tovariši, da bomo ustvarili vsak

v idejno politično gonilno silo. Če hočemo, da bo ZK uspešno delovala moramo predvsem dobiti v svoje vrste take ljudi, ki bodo podpirali politiko gospodarske reforme.

Člani ZK naše delovne organizacije so se že seznanili z novimi nalogami na sestankih osnovnih organizacij. Interno organizacijo, ki smo jo sprejeli na letni konferenci negujemo. Tovarniški komite meni, da nekatere OO ZK bolje, druge manj uspešno opravljajo svojo nalogo. Opažamo lahko izstopanje članov iz ZK. Največkrat je vzrok neplačana članarina za dalj časa, opaziti pa je že tudi vpliv novih nalog članov ZK. Od letne konference smo sprejeli tri nove člane v naše vrste, devet pa jih je izstopilo.

Za nami so tudi razprave o organizaciji ZK v občinskem merilu. Po predlogu in diskusijah na občinskem komiteju se nam obeta, da bomo tudi v prihodnje delovali kot zaključena organizacijska celota v podjetju. Zaradi tega sem mnenja, da se bomo morali večkrat sestati na podobnih delovnih konferencah. Upam, da bomo z današnjo debato o problemih, ki jih bosta načela referata in druge razprave potrdili potrebnost takih oblik dela.

Po poročilu sekretarja organizacije ZK je o sedanjem položaju v podjetju obširno poročal glavni direktor Lojze Ilgo. To poročilo je najprej obsegalo pregled izpolnjevanja planskih nalog v prvih dveh mesecih letošnjega leta, in podrobno problematiko, ki v posameznih obratih vpliva na izpolnjevanje nalog. Ker smo o tem v Emajlircu že poročali, tega dela poročila ne bomo objavljali. Nadaljevanje poročila pa prinaša celovito sliko sedanjega položaja v naši delovni organizaciji s posebnim ozirom na problematiko posameznih služb, s poudarkom na razvoju novih proizvodov in izboljšav, z analizo rentabilnosti proizvodnje in navajanjem širše problematike v perspektivi. Poročilo se v svojem drugem delu posebej dotika problema Instituta EMO, nato pa prinaša še glavne pokazatelje, ki jih je pokazala anketa o uspešnosti vodilnega kadra — vse to pa objavljamo v celoti.

Dapisujte
v naš list

POROČILO GLAVNEGA DIREKTORJA DELOVNA KONFERENCA

PERSPEKTIVE IZVRŠITVE PLANSKIH NALOG V TEKOČEM LETU

Da lahko objektivno ocenimo perspektive izvršitve planskih nalog v tekočem letu, moramo najprej ugotoviti pogoje, ki jih moramo izpolnjevati, da bomo lahko planske naloge dosegli. Med temi pogoji so najvažnejši: možnosti prodaje, preskrbljenost z reprodukcijskim materialom, stanje proizvodnih sredstev, stanje kadrov, obratna sredstva, uvajanje novih proizvodov in izboljšav na obstoječih proizvodih in končno stanje in reševanje vprašanja rentabilnosti naših proizvodov.

IZVOZ IN PRODAJA NA DOMAČEM TRŽIŠČU

V zadnjih mesecih je podjetje zbralo velika naročila na tržiščih Zpadne Evrope in ZDA, kar je v skladu z našo revolucionarno preorientacijo iz dosedanjih prekomorskih tržišč nerazvitega področja. Še vedno nezadostna proizvodnja izvozne posode v istem času je še dodatno prispevala k povečanju danes neizvršenih naročil, ki znašajo 1.150 ton emajlirane posode in 50 ton pocinkane posode. Takšno stanje je povzročilo podaljšanje naših dobavnih rokov tudi do 5 mesecev, kar odvrča nekatere kupce od nadaljnega naročevanja. Torej stanje izvoznih zaključkov je na nivoju polletnega plana in izredno zadovoljivo, zahtevalo pa bo tudi izredne napore naše proizvodnje za pravočasnejšo in kvalitetno izvršitev. Ugotovimo lahko tudi nadaljnje pozitivno dejstvo, da se je zahtevani asortiman za izvoz občutno približal asortimanu za domači trg.

Plan domače prodaje v prvih dveh mesecih letošnjega leta ni bil dosežen predvsem zaradi prekoračevanja plana izvoza in manjšega povpraševanja po kotlih.

Pri emajlirani posodi sta glavni problem neurejeni odnosi med prodajnimi cenami NOVUM posode in ostale emajlirane posode ter vsled tega pomanjkanje asortimana, ki ga tržišče potrebuje.

Na področju izdelkov kovinske embalaže ne bo v letošnjem letu bistvenih premikov. Kvalitetnejši komercialni prijemi se morajo izvesti pri prodaji butan jeklenk, kjer smo v lanskem letu morali občutno zmanjšati proizvodnjo 35 kg. V letošnjem letu uvajamo v proizvodnjo ponovno 10 kg butan jeklenke s sorazmerno visoko prodajno ceno v primerjavi z uvozniki.

V proizvodni grupi »odpreski in kolesa« slabo izpolnjujemo obveze do TAM in smo v zao-

stanku za približno 1 mesečno proizvodnjo, kar že resno ogroža to interesantno kooperacijo.

Trenutno najtežji problem je pri prodaji vseh vrst kotlov, kjer bo potrebno v kratkem času tehnično izpopolniti vse vrste naših kotlov. Ker se stanovanjska izgradnja zmanjšuje, bo morala prodaja vložiti največje napore, da bo prodala planirano proizvodnjo.

Prodaja frit poteka normalno, prodali bi jih lahko še več, vendar so tu zaenkrat še omejene kapacitete.

Težji problem je prodaja orodja in planskih obvez ne izpolnjujemo. Potrebni bodo intenzivnejši tehnološki in komercialni prijemi.

Prodaja oljnih peči je sezonska in smo temu v največji možni meri prilagodili proizvodnjo, ker bi v nasprotnem

kreditirajo. V kolikor tega problema ne bomo uspeli zadovoljivo rešiti predvsem s tem, da zmanjšamo zaloge vseh vrst materiala, polizdelkov in izdelkov ter znižamo terjatve, potem lahko že v kratkem pride mo v položaj nezadostnih količin in asortimana reprodukcijskega materiala za izpolnjevanje planskih nalog.

PROIZVODNA SREDSTVA IN ENERGETSKA OSKRBA

V obratu I planske naloge v prvem polletju niso ogrožene, zdravstveni pogoji dela pa so slabi. Delno izboljšanje lahko pričakujemo šele v drugi polovici leta v novi topilnici, ki mora takrat tudi zaradi večjih planskih nalog nujno začeti z obratovanjem.

V obratu II je strojni park v

zahtevne operacije. Ker ni nadomestila obstoja možnost zastojev.

V obratu V in VI zaenkrat ni možno predvideti resnejših ovir za izpolnitev planskih nalog. Nasprotno bomo v obratu VI z uvedbo tretje izmene skušali planske naloge preseči.

Vzdrževalne službe razpolagajo s šibkim in starejšim strojnim parkom, kar ovira tekoče delo.

Energetske naprave. Oskrba s toplotno energijo v hladnih zimskih dnevih ne zadošča. Le skrajna pazljivost in vestnost bo omogočila obratovanje še eno zimo. Zgraditev kotlarne je nujna in se pripravljamo. Oskrba z generatorskim plinom je le delno zadovoljiva. Naprave same ne odgovarjajo popolnoma predpisom, poleg tega pa so proizvodni stroški te energije razmeroma visoki.

Stare transformatorske naprave so dotrajale, so nesigurne in predstavljajo stalno nevarnost za obratovanje. Podvzeti so ukrepi za čimprejšnji prehod na enotni sistem napajanja. Večjih zastojev v oskrbi z električno energijo ne pričakujemo.

Večjih zastojev pri oskrbi z acetilenom in kisikom ni pričakovati.

Do montaže drugega rotacijskega kompresorja, ki je naročen, obratujemo brez rezerve in je oskrba s stisnjenim zrakom nesigurna. Tudi omrežje zahteva rekonstrukcijo, ker je delno dotrajalo in posamezni oddelki niso oskrbljeni s potrebno količino (radiatorska delavnica).

Pri industrijski vodi nastopajo težave, ker po kakovosti včasih ne odgovarja, poleg tega je izpadla rezervna črpalka oz. črpalna postaja s prestavitvijo Voglajne in zato nimamo zadostne rezerve.

KADROVSKI PROBLEMI

Glede na kvalifikacijske zahteve delovnih mest je dejanska zasedba delovnih mest nezadovoljiva. Ustrezno je zasedenih le 46 % delovnih mest. Tudi te razlike pogojujejo poleg drugih faktorjev (nezadostno razvite organizacije dela itd.) delno neučinkovitost strokovnih služb in proizvodnih enot. Potrebno bo posvetiti več skrbi izobraževanju že zaposlenih v podjetju, v določenih primerih neuspešnosti pri delu pa izvršiti tudi kadrovske zamenjave. Nujno bo treba izboljšati kadrovske zasedbo v prodajni službi, da bomo v zaostrenih tržnih pogojih mogli prodati naše izdelke. Trenutno zaposlujemo skupno 163 delavcev manj kot znaša plan. Pri povečevanju števila zaposlenih se moramo

primeru bilo potrebno to proizvodnjo vskladiščiti, za kar pa ni prostora in obratnih sredstev.

Glede prodaje ostalih izdelkov v tekočem letu zaenkrat ni možno predvideti resnejših ovir.

PRESKRBLJENOST Z REPRODUKCIJSKIM MATERIALOM

Preskrbljenost z reprodukcijskim materialom je trenutno zadovoljiva in ne ogroža izpolnjevanje planskih obvez kot celote. Kritična je oskrba s hladnovaljanimi trakov za večstopensko stiskalnico, kar je posledica okvare v valjarni Železarne Jesenice.

Glavni problem pri oskrbi podjetja z reprodukcijskim materialom je v pomanjkanju obratnih sredstev in ta problem postaja z novimi kreditnimi restrikcijami vsak dan hujši. To se že sedaj močno odraža pri uvozu materiala, ker moramo dinarska sredstva vnaprej polagati, kljub temu da nam mnogi inozemski dobavitelji dobave

surovinski delavnici v precejšnji meri zastarel, vendar ni pričakovati večjih izpadov razen pri novi stiskalnici III, ki ima počeno zobato kolo. Pri starejših strojih ni varnostnih naprav in obstoja možnost prepovedi obratovanja na nekaterih od njih.

V emajlirnici je problem lužilnica, ki predstavlja stalno nevarnost za izpolnjevanje planskih nalog. Zmogljivost mlina za emajle je pri velikem asortimanu barvanih emajlov premajhna in že povzroča težave.

V emajlirnici za dekorirano posodo bo predvidoma letos rešen problem odsesovanja, kar sedaj ogroža zdravstveno stanje zaposlenih.

V obratu III povzročata probleme iztrošene škarje in stiskalnica za obrezovanje, ker nimata nadomestila. Lakirna naprava ni v skladu s predpisi in je možna prepoved obratovanja.

V obratu IV predstavljajo ozko grlo žarilne peči, oblikovalna stroja za kolesa pa sta močno obremenjena in prešibka za

ČLANOV ZVEZE KOMUNISTOV PRI NAS

zavedati, da je le s povečano produktivnostjo možno poviševati osebne dohodke, zato mora vsak novo zaposleni v podjetju stvarno prispevati k povečanju proizvodnih in drugih poslovnih rezultatov. Pred sprejemanjem novih sodelavcev pa moramo zagotoviti polno in koristno zaposlenost vseh že zaposlenih.

Na visokih in višjih šolah imamo 22, na srednjih šolah 65 in v poklicnih šolah 112 rednih študentov, izredno pa študira na visokih in višjih šolah 13, na srednjih šolah pa 8 naših sodelavcev. Zaposlujemo tudi 25 pripravnikov. Pri pravilnemu usmerjanju kadrov, ki so že v podjetju in tistih, ki bodo v naslednjih letih iz študentov postali člani kolektiva, bomo kadrovsko strukturo lahko bistveno izboljšali in postopoma nadoknadili zamujeno. Zavedati se moramo, da z žulji ne moremo več povečevati produktivnosti in osebnih dohodkov, ampak le s strokovnim delom na področju razvoja tehnologije in organizacije dela.

ANALIZA STANJA OBRATNIH SREDSTEV

Podjetju občutno primanjkuje obratnih sredstev, zato prihaja v finančne težave, ki se z nadaljnjim omejevanjem kreditiranja stopnjujejo. Ob koncu leta 1966 smo pokrivali z lastnimi in tujimi viri 65% obratnih sredstev, ob koncu februarja tekočega leta pa pokrivamo le še 61% obratnih sredstev. V obdobju prvih dveh mesecev so se zaloge materiala zmanjšale, povečala se je nedovršena proizvodnja ter polizdelki in terjatve, dočim so zaloge izdelkov skoraj nespremenjene. Za ublažitev težke situacije glede obratnih sredstev bo potrebno še hitreje in učinkovitejšo zniževati zaloge materiala, nedovršene proizvodnje in polizdelkov ter obseg terjatev.

Z našimi bančnimi partnerji smo se že pogovarjali o možnostih kreditiranja za obratna sredstva. S Kreditno banko v Celju je preliminarno dogovorjeno zvišanje kredita od 3 milij. 800.000 na 5.340.000 N-din, od tega nam je dala na razpolago že 4.140.000 N-din, nadaljnjih 1 milij. 200.000 N-din nam bo dala na razpolago v okviru svojih možnosti. Z Jugobanko je že sklenjena pogodba o kreditiranju zaloge za izvoz v višini 3.000.000 N-din, vendar je od tega zaenkrat realizirala samo 1.500.000 N-din. S Komerzialno banko v Kruševcu je prav tako preliminarno dogovorjen kredit za obratna sredstva za potrebe obrata VI v višini 1.000.000 N-din, kar pa še ni stavila na

razpolago. Ta banka je pripravljena kreditirati tudi izgradnjo skladišča obrata v Kruševcu do 500.000 N-din.

Pravkar so izšle nove smernice Centralne narodne banke o nadaljnji omejitvi kreditov v razdobju od marca do junija 1967, kar nas lahko prizadene pri že odobrenih sredstvih za obratna sredstva. Nove smernice celo zahtevajo takojšnje 50 odstotno dinarsko kritje tudi za zaključene uvoze, ki nam jih inozemski dobavitelji kreditirajo.

UVEDBA NOVIH PROIZVODOV IN IZBOLJŠAV NA OBSTOJECIH PROIZVODIH

V letošnjem letu bodo uvedeni v redno proizvodnjo nekateri novi izdelki in izboljšave in sicer:

— nova elektro posoda z nerjavečimi robovi (18 artiklov dimenzij),

— jedilne skledke nove oblike z nerjavečimi robovi in brez,

— pomivalna omara z nerjavečimi pralniki,

— 10 kg butan jeklenke po JUS,

— novi kotli na tekoča goriva od 25.000 do 45.000 kcal/h,

— radiatorji na visoke pritisk,

— emajl za zaščito dna pri elektro posodi,

— intenzivno barvani emajli za novo elektro posodo,

— pastel titan emajli,

— izpopolnjena bo sobna peč na olje.

Poleg navedenega so predvidene še druge izboljšave na obstoječih izdelkih.

STANJE IN REŠEVANJE RENTABILNOSTI PROIZVODNJE

V preteklem letu in v začetku letošnjega leta je bilo ugodno rešeno precej upravičenih zahtevkov za regulacijo cen našim izdelkom. Kljub temu je bilo stanje rentabilnosti v letu 1966 naslednje:

	% razlike v odnosu na prodajne cene
emajlirana posoda	0,9 %
pocinkana posoda	0,7 %
sanitarna in gospodinjinska oprema	3,9 %
kovinska embalaža	9,3 %
alu posoda	6,3 %
odpreski in kolesa	19,6 %
naprave za gretje	10,2 %
frite za prodajo	22,8 %
orodja za prodajo	28,5 %
usluge	23,3 %
Skupaj:	3,2 %

Pri emajlirani posodi sta nerentabilni grupi lahke in težke posode. Da nerentabilnost lahke posode ni še večja, je pri-

pomogla uvedba NOVUM posode. Že več let si prizadevamo, da bi dokončno regulirali cene emajlirani posodi. Trenutna situacija za rešitev tega problema po zadnjih razgovorih s sekretarjem Zveznega sekretariata za industrijo in trgovino, predsednikom Zvezne gospodarske zbornice in s predstavniki Zveznega zavoda za cene je pozitivna in pričakujemo že v tem mesecu nekakšno pozitivno odločitev, zahtevali pa smo z ozirom na dosežene izvozne cene 24% zvišanje cen za prodajo na domačem tržišču. Z uvedbo nove elektro posode bo postala rentabilna tudi grupa težke posode.

Sedanja rentabilnost pri pocinkani posodi je ugodnejša, ker povišanje cen na polovici leta 1966 za 9% še ni imelo vpliva na obračun celega leta 1966.

Pri sanitarni in gospodinjinski opremi je bila v letu 1966 nerentabilna samo proizvodnja kopalnih kadi. V mesecu januarju t.l. smo uspeli povišati ceno veliki kopalni kadi za 5%, za novo malo kopalno kad pa smo dobili odobreno ugodno prodajno ceno. K nadaljnjemu odločilnemu dvigu rentabilnosti pa bo prispevalo boljše izkoriščanje proizvodnih kapacitet ob istih fiksnih stroških proizvodnje.

Naši proizvodi kovinske embalaže so vsi nerentabilni po obračunu za leto 1966. Pri alu-transportnih posodah za mleko smo dosegli povišanje cene da ta proizvod ni več nerentabilen, možno pa je še povečanje proizvodnje in prodaje. Za nove 10 kg jeklenke za butan po JUS imamo ugodno ceno, vendar je še ne proizvajamo. Nujno pa bo znižanje lastne cene, ker se bomo na tržišču srečali s cenejšimi jeklenkami konkurenčne proizvodnje. Tudi pri posodah za smeti bodo rentabilnost popravili le ukrepi za znižanje lastne cene, ker imamo na tržišču konkurenco, ki prodaja te izdelke po enakih cenah.

Rentabilnost odpreskov in koles je zadovoljiva, le odpreski za rudarstvo so nerentabilni in bo potrebno položaj te proizvodnje čimprej temeljito proučiti in rešiti predvsem v smislu znižanja lastne cene in regulacije cen dogovorno s kupci.

Naprave za gretje so razen kotlov na tekoča goriva in etažnih kotlov nerentabilne. Nerentabilnost proizvodnje radiatorjev bomo lahko reševali samo s predelavo cenejše uvozne pločevine.

Cene ekonom loncev smo uspeli v mesecu januarju 1967 povišati tako, da je ta proizvodnja sedaj rentabilna.

Pri ostalih proizvodnih gru-

pah dosegamo zadovoljivo akumulacijo.

Zniževanje stroškov proizvodnje se je reševalo v več smereh. Preoblikovali smo izdelke in tako dosegali manjše število operacij in lažje delo. Invensticije, kot npr. storoji za topo varenje, zmanjšujejo stroške proizvodnje. Podvzemamo ukrepe za racionalizacijo tehnologije predvsem na področju proizvodnje, ki je za nas najvažnejša. Tako bomo na primer uvedli stroje za nanašanje emajlov, stroje za brušenje dna elektro posode, polirne stroje, večstopenjsko stiskalnico za ročaje in drugo. Vse te tehnološke izboljšave bodo vplivale na izboljšanje rentabilnosti proizvodnje.

ZAKLJUČEK:

Analiza osnovnih pogojev za izvrševanje planskih nalog v letu 1967 nam narekuje naslednje ugotovitve:

1. Glede prodaje naših izdelkov ni pričakovati bistvenih zastojev razen pri NOVUM posodi in kotlih;

2. z reprodukcijskim materialom smo trenutno še dobro oskrbljeni. Težave, ki bodo nastopile so vezane na pomanjkanje obratnih sredstev, kar je trenutno najtežji problem, ki ga bomo morali rešiti;

3. proizvodna sredstva, naprave in energetske viri so močno iztrošeni in bodo potrebni veliki napor vzdrževalne službe, da ne bo večjih zastojev. Na drugi strani pa je potrebno z večjo odgovornostjo uporabljati stroje in naprave, da ne bo prihajalo do nepotrebnih okvar;

4. izobraževanju moramo posvetiti vso skrb. Na novo zaposlujejo pa le toliko, kolikor je nujno potrebno za izvrševanje planskih nalog. Zavedati se moramo, da vsak neracionalno zaposlen sodelavec povečuje stroške in zmanjšuje osebne dohodke ostalih.

5. Že v lanskem letu smo dosegli lepe uspehe pri uvajanju novih proizvodov (NOVUM, Ideal, oljna peč itd.) v proizvodnji. Tako moramo izvršiti tudi letošnji program osvajanja, da dosežemo višji kvalitetni nivo naših izdelkov in s tem višji dohodek podjetja. Pri tem tem pa se moramo posluževati v večji meri kooperacije;

6. stanje rentabilnosti naše proizvodnje je prvenstveno reševati s tehnološkimi izboljšavami, racionalizacijami in boljšo organizacijo dela. Nova investiranja iz skromnih razpoložljivih sredstev moramo prav tako usmerjati v zniževanje stroškov proizvodnje. Istočasno moramo v upravičenih primerih vztrajati pri naporih za regulacijo cen do dokončne rešitve. (Nadaljevanje na 6. strani)

DELOVNA KONFERENCA ČLANOV

(Nadaljevanje s 5. strani)

DOLGOROČNEJSI PROBLEMI IN NJIH REŠEVANJE V LETU 1967 IN NAPREJ

RAZVOJ IZDELKOV

V razvoju so poleg izdelkov, ki pridejo letos v prodajo še naslednji pomembnejši proizvodi:

1. Emajlirani in tehnični predmeti:

— izboljšave na artiklih 192, 315, 340, 341, 355, 358;

— dve novi izvedbi čajnika (tip zahodnega in vzhodnega tržišča);

— dve novi izvedbi kavine ročke (okrogla in konična);

— novum jedilna skleda z nerjavečim robom;

— nerjaveča posoda (21 artikel dimenzij).

2. Toplotne naprave:

— kotli TRIKA (izboljšave) preureditev tudi za kurjenje s tekočimi gorivi;

— etažni kuhinjski kotel (štedilnik);

— kotli za trda in tekoča goriva od 35.000 do 225.000 kcal/h (3 tipi kotlov — primarno gorivo kurilno olje, sekundarno premog) v sodelovanju z inozemstvom;

— kotli na tekoča goriva višjih učinkov (vskladitev kotel — gorilec — avtomatika).

3. Emajli in frite:

— razvoj novih titan emajlov na bazi izpopolnitve frite 540 (265) za rdeči emajl;

— obarvani emajli za direktno emajljanje.

V proučevanju in reševanju pa je poleg tega še vrsta drugih nalog in vprašanj.

PERSEKTIVNA TEHNOLOGIJA, INVESTIRANJE IN REGENERACIJA

Sredstva, ki smo jih dosedaj vlagali v podjetje, so bila dokaj skromna. Potrebe so jih daleč preraščale, zato ni nikoli nastajal problem, kam s sredstvi. Odrpta pa so bila še vedno vprašanja, kje in kako to ali ono opremo namestiti.

Z reformo pa se je pričel nakazovati nek premik v pogledu zanimivosti naše proizvodnje. Panoge, ki so izkazovale pred njo visoko rentabilnost, so postale pogosto celo nerentabilne in nasprotno. Pokazalo se je tudi, da bomo morali paziti na vsak dinar, če bomo hoteli biti konkurenčni. Zato ne bo več vseeno, kje bo stala ta ali ona oprema. Vsak nepotreben meter bo povečal stroške transporta. Ne bomo smeli tudi več kupovati novih strojev in jih vključevati v zastarel tehnološki proces. Nadalje bodo morali biti stroji — in sploh vsa oprema —

med seboj dobro uglaseni, če bomo hoteli njihove zmožnosti dobro izkoristiti.

Vse to pa postavlja zahtevo, da na osnovi perspektivnega razvoja podjetje predvidimo za vse panoge, v katere bomo investirali, tehnologijo, ki bo stonela na najnovejših dosežkih tehnike in ustrezno razmestitev opreme, neglede na to, da danes še ne posedujemo ustrezne opreme in da je danes še ne moremo tako razmestiti kot bi želeli. Tako izdelana tehnologija nam bo namreč omogočila mnogo bolj pravilno orientacijo pri nakupih opreme in pri njeni razmestitvi.

Z ozirom na slabo stanje energetske oskrbe (plin, toplotna energija, nalita itd.) pa je treba vprašanje reševanja le-te že usmeriti na bodočo opremo, da si bomo na ta način zagotovili čim bolj ekonomično poslovanje v bodočnosti.

To sta pomembni nalogi, ki nas čakata. Pri reševanju obeh pa se bomo posluževali poleg lastnih sil tudi sil podjetij, s katerimi poskušamo navezati dolgoročno sodelovanje (proizvodnja frit, grelnih naprav itd.)

IZPOPOLNJEVANJE POSLOVNE IN PROIZVODNE ORGANIZACIJE

V pogledu izpopolnjevanja poslovne in proizvodne organizacije je še mnogo dela pred nami. Vse preveč se ukrepamo po občutku, vse preveč se še dogovarjamo in prepričujemo, še vse preveč govorimo ljudje in vse preveč dejstva ter številke. Na nekaterih področjih smo se že zagrizli v tovrstno delo in predvideli kako morajo potekati razni dogodki, da bomo s čim manj pisanja vedeli, kaj se dogaja in si ustvarjali osnove za ustrezno in pravočasno ukrepanje. Na mnogih področjih pa je reševanje problemov prepuščeno improvizacijskemu občutku posameznikov. Vse to seveda onemogoča širšo uporabo raznih razmnoževalnih in drugih strojev (mehanografija), ki v veliki meri lahko izločijo nerodno in počasno ročno pisanje in računanje z vsemi njegovimi napakami in s številnim administrativnim kadrom.

Prav te dni se pričinja intenzivno delo tudi v tej smeri, pri čemer so poslužujemo zunanje pomoči. Ne smemo pa pričakovati, da bo to kratkotrajno delo. Računati je treba s ca. 2 do 3 leti. Tako delo seveda tudi ni nikdar povsem zaključeno, saj zahteva vedno dopolnjevanje in izpopolnjevanje. Dogajanje v proizvodnji je namreč polno sprememb in le-tem se mora prilagoditi tudi organizacija.

KOOPERACIJA IN SPECIALIZACIJA

Kooperacijo v precejšnji meri pospešujemo, pri čemer težimo za tem, da bi bili ml proizvajalci končnih proizvodov. V tem pogledu smo napravili zlasti lansko leto lep napredek (oljna peč). Poskušamo organizirati tudi kooperacijo v mednarodnem smislu (frite, grelne naprave), predvsem tam, kjer brez tega ne bi mogli vzdržati mednarodne konkurence. Pri proizvodnji, kjer mi nastopamo kot kooperanti drugih, so se prav tako v zadnjem času razmere izboljšale, vendar še niso zadovoljivo (TAM). Naša nesolidnost izhaja pri tem delno iz objektivnih vzrokov (kapacitete, slaba oprema, gradivo) delno pa je krivo večkrat tudi pomanjkanje čuta odgovornosti.

Specializacija je prav tako kot kooperacija nek daljši proces, na katerega vpliva širše gospodarsko okolje (mednarodna menjava), (dobava gradiva, zanesljivost kooperantov).

Osnova za specializacijo pa je primeren obseg neke sortimenske omejene proizvodnje, kar pa je mogoče ustvariti le preko primerne prodaje. V tem pogledu se ustvarjajo prav sedaj primerni pogoji npr. pri sodi s prodorom na večja tržišča razvitejših dežel. Pri naših težnjah za kooperacijo z inozemskimi podjetji težimo prav tako za tem (frite). Posebno poglavje pa tvorijo naši izdelki, ki se proizvajajo pod tipičnimi jugoslovanskimi pogoji (TAM), kjer še nismo dosegli praktično nobenih uspehov.

Tako v pogledu kooperacije kakor tudi specializacije pa se nam prav z reformo odpirajo mnoge možnosti. Treba bo pa mnogo, mnogo prizadevanj in mnogo iznadljivosti, da jih bomo izkoristili in da bomo ostali konkurenčni tudi v širši mednarodni menjavi.

IZVAJANJE POJACANEGA IZOBRAŽEVANJA IN PREKVALIFIKACIJE Z OZIROM NA MODERNIZACIJO OPREME IN KVALITETNI PREMİK V PROIZVODNJI

V podjetju imamo relativno nizko izobrazbeno raven zaposlenih. To je pogojeno z nizko stopnjo mehanizacije del in transporta s pomanjkljivo organizacijo dela ter z mobilizacijo pomanjkljivo izobraženih članov kolektiva na zahtevnejša delovna mesta v času, ko ni bilo dovolj ustreznega kadra.

Zaostreni ekonomski odnosi pa nas silijo v vedno večji meri v

a) boljšo organizacijo dela, ki omogoča, da se z manj ljudmi opravi isto delo, pri čemer zahteve na človeka in na njegovo znanje porastejo;

b) večjo mehanizacijo, ki zopet zahteva za isti učinek manj ljudi, ki pa morajo biti višje kvalificirani;

c) boljšo kakovost proizvodnje, kar zahteva zopet večje znanje.

Lahko torej rečemo, da si ne bomo mogli več dolgo dovoliti, da bosta delo enega človeka opravljala dva. Potreba po zaposlitvi ljudi brez kvalifikacije ali z nižjo kvalifikacijo se bo zmanjševala, potreba po ljudeh z višjo pa povečevala.

Nujno je zato:

a) da stremi vsakdo za tem, da si pridobi delovnemu mestu primerno znanje;

b) da se čim več, zlasti mlajših ljudi, odloči za nadaljnje izobraževanje;

c) da se v tej smeri aktivira v večji meri naš izobraževalni center.

Le preko tega bo na emi strani podjetje prišlo do ustreznih kadrov, ki jih zahteva dobro gospodarjenje, vsi člani kolektiva pa do ustreznih dohodkov.

KONKRETNE PRIPRAVE ZA REALIZACIJO PREHODA NA 42-URNI DELOVNI TEDEN

V pogledu prehoda na 42-urni delovni teden je sedaj že dano odobrenje tudi s strani Skupščine občine Celje. Z uradnih strani torej ni več ovir.

Obstojajo pa seveda zahteve, ki jih je treba izpolniti, da ob prehodu ne bo padla proizvodnost. Tu bi omenil zlasti najnujnejše investicije (lužilni stroj, varilna avtomata za radiatorske baterije, rekonstrukcija peči v obratu odpreskov). Prepočasi pa pripravljamo prehod v obratu za proizvodnjo frit, kjer so že dani pogoji za prehod.

Glavni problem ob prehodu pa predstavlja mobilizacija vseh ljudi po posameznih obratih. Le ob sodelovanju vseh bo namreč mogoče doseči povečanje storilnosti za ca. 10% naenkrat. To je naloga, ki nas še čaka in bo zahtevala vse naše sile.

PROBLEM INSTITUTA

Problem inštituta »EMO« je obravnavala posebna komisija, ki je proučila dosedanje poslovanje inštituta na osnovi naslednjih vprašanj:

— v koliko je organizacija, program in dosedanje poslovanje inštituta »EMO« v skladu z interesi podjetja;

— umestnost inštituta kot samostojne organizacije;

ZVEZE KOMUNISTOV PRI NAS

— upravičenost obsega finančnih vlaganj v razvojno dejavnost sploh, katera se v našem konkretnem primeru vrši preko inštituta »EMO«.

Na podlagi ugotovitev je strokovni kolegij ob sodelovanju komisije zavzel naslednja stališča:

1. da je organizacija, program in dosedanje poslovanje inštituta »EMO« bilo v skladu z interesi podjetja.

2. Da ima samostojnost inštituta poleg finančnih še celo vrsto drugih prednosti.

3. Da so vlaganja v razvojno dejavnost pri nas še vedno pre-skromna.

4. Da je nastopala v odnosih do inštituta cela vrsta težav, ki so izhajale predvsem iz dejstva:

a) da se je inštitut v preteklih dveh letih tako v pogledu kadrov kakor tudi v pogledu opreme šele oblikoval;

b) da še danes ne obstoja niti organizacijski predpis, ki bi urejeval odnose z inštitutom;

c) da je finančno poslovanje z inštitutom postavljeno preveč na proračunsko osnovno;

d) da je bila organizacijska vez med podjetjem in inštitutom »EMO« doslej prešibka (službe programiranja);

e) da so bile diskusije o organizacijski obliki inštituta stalno na dnevnem redu — enako o vsebini njegovega dela, kar ni najbolj ugodno delovalo na delovno vzdušje v inštitutu.

Z ozirom na omenjena stališča bodo upravnemu odboru podjetja posredovani naslednji predlogi:

— da inštitut ohrani sedanjo organizacijsko obliko;

— da se postavijo finančni odnosi z inštitutom v čisto odvisnost od naročenih in kvalitetno opravljenih nalog in uslug;

— da se razčisti način poslovanja z inštitutom, bodisi z neko pogodbo ali organizacijskim predpisom;

— da se poveča dejavnost inštituta v zvezi z razvojem emajlov in emajliranih izdelkov.

OCENA USPEŠNOSTI VODILNEGA KADRA

Glede tega je bila izvršena anketa, ki je uspešnost 21 vodilnih sodelavcev merila s treh vidikov. Z ocenami, ki so jih dali direktno podrejeni sodelavci se je želelo ugotoviti, v kakšni meri opravljajo vodstvene funkcije. Vodstvo podjetja je ocenilo iste vodje z vidika, kako vodijo službe, sektorje in obrate v interesu celega podjetja. Tudi sami vodje so dali oceno o svojem delu in o pogojih, v katerih delajo. Enako so vodje

ocenili delovanje vseh drugih služb in obratov.

Od služb in obratov sta najbolj ocenjena sektor prodaje in zunanje trgovine in dekor delavnica. Bolje so tudi ocenjeni manjši obrati in delavnice kot pa večji in strokovne službe. Zadnja mesta so zasedle službe, katerim smo v obdobju ekstenzivnega gospodarjenja posvečali najmanj pozornosti, kot so kadrovska služba, služba tehnične kontrole in organizacijska služba. Strokovne službe so v celoti slabše ocenjene kot obrati.

Pri ocenjevanju vodstvene funkcije sta bila ocenjena dva vidika vodenja, strokovni in kadrovski vidik. Ti dve funkciji se nenehno prepletata in zavisita od težine dela, ki se mora opraviti v določeni službi ali obratu in od strokovnega znanja, ki ga imajo sodelavci. Tudi ta problem je anketa izmerila in pokazala, da v obratih potrebuje nižji vodilni kader več pomoči in vidu strokovnega znanja, manj pa zahtevajo od nadrejenih, da se ukvarjajo se kadrovskimi vprašanji, kot so pritegnitev podrejenih k delu, izobraževanje na delovnem mestu itd. Drugačno sliko pa dobimo po strokovnih službah, kjer je delitev dela večja in tudi večja strokovna izobrazba sodelavcev. V teh službah se zahteva v večji meri, da vedno bolj upoštevajo kadrovske vidike vodenja, kot pa ozko strokovne.

S poznavanjem teh socioloških potreb moramo razlagati tudi ocene vodilnih delavcev, ki so jih dosegli od direktno podrejenih. Ocena, ki so jo dobili od vodstva podjetja pa meri, v kakšni meri so vodje sposobni prenašati naloge na podrejene in jih izvajati z različnimi metodami dela. Vrstni red uspešnosti vodij se v glavnem razlikuje od vrstnega reda služb in obratov, vendar se kaže zveza med uspešnostjo služb in uspešnostjo vodje. Enako kot pri službah in obratih se opaža tudi pri vodjih, da so tisti, ki vodijo manjše obrate uspešnejši od tistih ki vodijo večje službe ali obrate. Enako so boljše razlike med ocenami za strokovni vidik vodenja in kadrovske vidik vodenja. Nekateri vodje so slabše ocenjeni za strokovni kot za kadrovske vidik. Za boljše razumevanje moramo vedeti, da se pri takem merjenju ne meri ozka strokovnost z vidika konkretnih akcij in operacij, ki jih izvaja vodja. Ocene dosežene pri kadrovskem vidiku vodenja so rezultat vpliva osebnostnih karakteristik vodij in pa potreb podrejenih po takem vodenju. Kot slabše ocenjeni so vodje tistih služb, ki v celoti težje oprav-

ljajo svoje delovne naloge. Podobne ocene so vodje dobili tudi od vodstva podjetja, se pravi, da so kritičneje ocenjeni tudi vodje tistih služb, ki v celoti slabše delajo.

Namen takega preverjanja uspešnosti je, da se ugotovijo relativni odnosi uspešnosti služb in vodij, ker je pri takem merjenju nemogoče dobiti absolutne ocene, ker niso poznani vsi objektivni pogoji dela. Rezultati so dobri pokazatelji odnosov v službah ali obratih in pa zahtev po boljših oblikah vodenja. Vedeti moramo, da nivo vodenja zavisí na eni strani od strokovnosti podrejenih in na drugi strani od strokovne in kadrovske uspešnosti vodje. Opravljanje vodstvene funkcije zahteva predvsem operativno strokovnost in pa potrebne osebnostne karakteristike. Vsak vodja v dovoljni meri ne posejeda potrebnih znanj in sposobnosti, zato je treba delo vodstvenega kadra zasledovati in načrtno odpravljati pomanjkljivosti z dodatnim izobraževanjem in vzgojo.

Blizje bodo z rezultati ankete seznanjeni samoupravni organi in strokovni kolegij, ker je anketa izmerila še nekatere vidike notranje organizacije dela in komunikacije med službami in obrati.

RAZPRAVA

po obeh poročilih se sprva kar ni razmahnila, nato pa se je — kot običajno — usmerila predvsem na tiste zadeve, ki o njih na sejah pri nas, vedno znova razpravljamo. Dejstvo je, da so prav to tiste stvari, ki jih mnogi preslabo poznajo, so o stanju slabo obveščeni ali pa imajo o zadevah še vedno svoje prepričanje ne pa stališča kolektiva. Tako se žal vrtimo v krogu in celo na konferenci Zveze komunistov načenjamo predvsem proizvodne in poslovne probleme, ker čutimo, da je reševanje teh v tem času za nas bolj važno kot pa razprava o delovanju članov Zveze v novih pogojih gospodarjenja. Toda na vprašanje zakaj tako, bo slej ko prej potrebno odgovoriti!

Tako je Stane Dvoršak postavil vprašanje decentralizacije sredstev na delovne enote, pri čemer je opozoril na sedanji način sprejemanja operativnih planov, pri čemer obratni sveti sprejemajo le plan v tonah ne pa tudi finančno, zainteresiranost in prizadevnost pa upada. Kasneje se je v obrazložitvi pokazalo, da je danes v našem podjetju še nujno, da se sredstva prelivajo.

Čater Ivan je ugotovil, da se pač vsi naši problemi vrtijo okrog denarja, saj vemo, da je

ljudi voljnih za delo dovolj, da pa ima strokovni kader tudi omejene možnosti pri svojem neposrednem vplivanju na napredek, saj nam vežejo roke razni predpisi, stroji so iztrošeni, v zadnjem času pa je na tržišču še zelo veliko uvožene posode.

Cendak Ivan je omenil, da reforma ni nekaj, kar se odraža le navzven, ampak je to tudi temeljita sprememba v samem našem pojmovanju stvari in torej tudi reforma pojmovanj in tudi na tem področju je potrebno uspeti. Pri tem ni malo pojavov kakršnih je nekaj omenil že Ivan Čater, poseben poudarek pa bo potrebno dati tudi mobilizaciji ljudi v ideološkem smislu, ljudje bodo morali probleme dobro poznati, da bodo lahko o njih odločali. Dejstvo je, da kolektiv še ni pripravljen, npr. na decentralizacijo sredstev v tem smislu, da bi ta sredstva mobiliziral in usmeril. Nujno je, hitreje reševati pereča vprašanja pri našem delu, zagrabiti tedaj, ko je potrebno, brez ozira na delovni čas in plačilo, saj vsi skupaj preveč teoretiziramo in pre malo potem pokažemo rezultatov.

Kar zadeva obstoj inštituta EMO, meni Ivan Cendak, da se bo ta ustanova morala preživljati sama, vsekakor pa je vprašanje rezultatov dela mehanografskega centra, saj smo 5 let čakali nanj, sedaj pa, ko so ljudje šli v inštitut, pa rabimo v tovarni ljudi, da nam bodo delo za IBM pripravili. Saj nismo investirali za celjski bazen, ampak za nas. »Prav, na seji se dajmo, sklenimo, po seji pa moramo složno zagrabiti«, pravi Ivan Cendak.

»Plan, ki smo si ga postavili za letošnje leto, lahko dosežemo, celo prezežemo ga lahko! To je naša prva naloga, rezultat tega pa bodo tudi višji osebni dohodek. Saj res rabimo tudi za izpolnitev te naloge več strokovnega kadra, toda denarja ni, zato moramo strokovnjake, ki jih imamo zbrati pri skupnem delu.«

O nujnosti varčevanja z delovnimi sredstvi in pripravami je nato govoril Stane Verbič. Poleg tega je načel vprašanje govoričenj brez osnove, ki so pri nas res stalen pojav. Menil je, da bi z boljšim obveščanjem vseh članov kolektiva lahko naredili precej.

Leskošek Vera je v svojem prispevku k razpravi poudarila, da je čut odgovornosti med delavci močno zakoreninjen, da ni brezvestnega ravnarja z delovnimi sredstvi, nasprotno, v proizvodnji ni nikomur vseeno, kako se ravna bodisi z materialom ali pa delovnimi sredstvi.

(Nadaljevanje na 8. strani)

Delovna konferenca članov Zveze komunistov pri nas

(Nadaljevanje s 7. strani)

Vera Leskovšek je nato pozvala strokovnjake k sodelovanju tudi v tem smislu, da naj se ti vedno znova obračajo na direktnega proizvajalca, naj zaupajo tudi strokovnjaki izkušnjam delavca in se ob vsakem primeru tudi z delavci posvetujejo, da bodo skupna prizadevanja uspešna.

Franc Stros iz mehanografskega centra je omenil sedanje težave s posredovanjem podatkov mehanografskemu centru. Opozoril je, da bodo rezultati lahko takšni, kot jih pričakujemo od centra le, če bomo iz tovarne posredovali podatke, potem pa bo zagotovljena tudi ažurnost dela.

O nujnosti novih investicij za obrat IV, je nato govoril Orel Franjo. Pri tem je še posebej omenil, da vse preveč vsi pišemo in da vsega več nihče ne more slediti.

Andrej Marinc — kot predstavnik Občinskega komiteja ZKS je najprej obžaloval, da ga je sekretar pozval k diskusiji, saj je poudaril, da ne moremo pričakovati njegove ocene konference — konferenco naj ocenijo ljudje. »Čas, ko so govorili tisti, ki so prihajali od zunaj, je mimo,« je dejal tovariš Marinc, »danes prihajamo, da bomo slišali, kaj boste vi povedali. Najboljše merilo za konferenco, to in druge, bo vaš razvoj. Ta tovarna ima zelo razdrobljeno proizvodnjo, tako da je včasih kar težko govoriti o industrijski koncepciji. Za današnjo situacijo je težko koga kriviti, dejstvo pa je, da je šel ves razvoj v razširitev, premalo pa v selekcijo.

Šli smo v decentralizacijo naše družbe. Po 8. kongresu se je naš družbeni koncept bistveno menjal, in sicer v težnji da samoupravljanje zaživi in bo tudi učinkovitejše. Nismo s temi spremembami zasledovali le političnih ciljev, temveč smo zasledovali ekonomske cilje. Samoupravljanje pa ne bo zaživele, če ne pridejo do izraza ustvarjalne sposobnosti delovnih ljudi. Delavec ima ustavno pravico, da odloča o svojem višku dela. Za tako organizacijo se moramo tolči. To je bistvo socializma in pomeni poglobljen samoupravni odnos.

Okrog decentralizacije v delovnih organizacijah je veliko razprav. Tov. Mravljak je govoril o trgu in cenah. To sta elementa zaradi katerih mora delovna organizacija zaživetiti. Imeti mora najbolj smiselno organizirane delovne enote. Železarna v Štorah jih ima 23, borijo se za materialno decentralizacijo. Vendar je nesmisel imeti toliko delovnih enot. Treba je proučiti kako razposta-

viti delovne enote. Tov. Leskovšek Franc pravi, da bi bilo v EMO dosti 6 EE in nič več. Te delovne enote so zaokrožene delovne celote. Nekatere ekonomske elemente moramo začeti upoštevati. Končni smisel delovnih enot je, da pospešijo notranjo selekcijo in pokažejo, kaj je ekonomsko upravičeno in kaj ni. Mislim, da so ti problemi v zvezi z ekonomskimi enotami težavni. Tega ne bomo rešili čez noč. Biti moramo strpni. Gremo pa v decentralizacijo, ker to pomeni samoupravljanje, od tega pa ne moremo odstopiti. Strokovnjake in vodstvo pa je treba angažirati, da iščejo rešitve. Iz napačno postavljenih nalog lahko nastane, da se nam bodo strokovnjaki posmehovali, ker smo razdrobili delovno organizacijo. Nekdo od diskutantov je rekel, da decentralizacija ne pomeni, da ne bomo koncentrirali sredstev. Doseči moramo večjo koncentracijo sredstev, kot smo jo imeli do sedaj, je pa to odraz potreb delovnih kolektivov.

S tem je kvalitetno drugačno samoupravljanje kot prej ko smo administrativno določali delovne enote. Na tem je treba delati in postaviti pred vodstvo, da na tem vprašanju intenzivno dela. Vprašanje kadrov — na neki vaši konferenci sem bil, bila je tam prav borba za strokovni kader, ko ste imeli nekaj visoko strokovnih ljudi, sedaj pa imate kader, in je eno od osnovnih vprašanj kako ta kader angažirati, od teh ljudi je odvisno v vaši tovarni vse skupaj. Vodstvo je treba zadolžiti, da bo vaše kadre racionalno izkoriščalo. Gre za življenjski interes kolektiva. Reforma zahteva visoko strokovno organiziranost in polno usposobljenost. Ljudje so pripravljeni delati, vendar kako, pod kakimi pogoji? Kako jih angažirati? Pred vodstvo je treba postaviti da prouči in pride pred kolektiv, mi pa bomo vodstvu dali politično podporo. Mislim, da boste izkoristili strokovni kader in ga postavili v materialno odvisnost — od rezultatov dela. Vključeni morajo biti v delitveni sistem, vezati jih morate na rezultate njihovega dela. Strinjamo se, da ljudje miso proti strokovnim kadrom. Pred pol leta smo bili v Jesenicah, pa so ljudje rekli, da rabijo kader. Vedo pa, da ne morejo preko sistema nagrajevanja. Ni diploma za to, da bo nekdo dobil 150 — 200.000 plače. Rezultati njihovega dela morajo pokazati, koliko bodo dobili. To je ključni problem, ki ste ga danes načeli. Tu se morajo komunisti v samoupravni organih in vodstvu angažirati.

Imate deficitarne EE in tiste, ki ustvarjajo suficit. To od zu-

naj nihče ne bo reševal. Tov. Kraigher je govoril, da si notranjo zakonodajo izkrojijo delovni kolektivi. V bodoče bo tega krojenja izven delovne organizacije vedno manj. Razen okvirnih zakonov je vse stvar delovnih kolektivov. Od delovnih kolektivov so odvisni pravilniki, statuti, vprašanje odgovornosti, discipline itd.

Mislim, da je vprašanje discipline povezano s stanjem okrog organizacije pri vas. Ko gre za grobo disciplino jo je treba pomesti. Če mislimo, da bomo lahko diskutirali, ko gre za strokovne stvari, moramo vedeti, da tam ni demokracije, ker sicer ne bo odgovornosti, ker lete ne boste mogli zahtevati od strokovnjakov.

Slišal sem parkrat MI — VI. To vprašanje je še vedno pri vas, čeprav je drugačna situacija, kot je bila v preteklosti.

V zvezi z reorganizacijo ZK začinjamo z drugo metodo dela. To je delovna konferenca, mislim pa da bo takih konferenc še več v bodoče, vendar ne s tako paleto problemov, kot jih imate danes. Ne moremo poglobljeno razpravljati, če je toliko stvari. Morate se petkrat ali šestkrat dobiti in razpravljati o ključnih ozkih problemih. Izluščite idejno politično bistvo sicer bo naša razprava, kot na sindikalnem odboru, na DS. Bistvo moramo najti, ko gremo v problem moramo znati naše probleme povezati z gibanjem v celotni družbi. Ta zaprtost, nerazgledanost nam na terenu dela probleme. Ne vidijo ljudje ne nazaj, ne naprej, ne celotne situacije, ocenjujejo stvari le iz sedanjosti. Iz širšega vidika se moramo vključiti v določene stvari. Razpravljamo na široko o problemih reorganizacije ZK v občini, morate se vključiti v to, saj nam ne more biti vseeno. Še ena zadeva: smo pred volitvami in imam občutek, da je na terenu nemogoče vzdušje v nasprotju s stanjem, ki je pri nas. Do reforme smo dosegli ogromen premik. Če gledamo situacijo v občini — v industriji je dosežena proizvodnja 106,3%, 19% proizvodnje, gre v izvoz. Na terenu pa je taka diskusija in toliko, da nas ni sram. Blatimo to, na kar bi bili drugi ponosni. Mi vidimo vse, ne vidimo pa tega kar je narejenega. Ni slučajno, da nam vodstvo hočejo očrtni kot provokatorje. Če se ne bomo mobilizirali in šli proti takim razdiralnim vzdušjem, ne vem kam nas bo peljalo, na vsak način nas bo demobiliziralo. Ne mislim reči, da ne smemo tolči proti posameznostim, ne smemo pa stvari posplošiti.

Ob koncu je konferenco pozdravil še Franc Leskovšek-Luka,

ki se je najprej opravičil, ker ga že toliko časa ni bilo pri nas. Takoj nato pa je dejal: »Videl sem, da ste vaš vlak zamudili; pred časom, ko bi še bili lahko bi morali investirati, bodisi s krediti ali z deležem lastnih sredstev. Danes je težko kjerkoli začeti pot navzgor, vendar je sedaj nujno iz tega stanja startati. Bil sem v proizvodnji in kar na hitro sem videl, da se pri vas da marsikaj narediti z majhnimi izdatki, pa bo precej bolje teklo. Te stvari delavci opazijo, in ko jih povedo pred delavcu, nič, mojstru, tudi nič, za inženirje pa tako sami pravite, da prelagajo papirje. Na sejah vaših samoupravnih organov je tudi vse preveč stvari, ki tja sploh ne sodijo. Ti organi so vendar za to, da sprejemajo sklepe, naloge pa potem morajo opraviti službe, ni stvar samoupravnih organov, da to rešujejo sami. Seveda pa mora biti tehnična disciplina pri tem na ustreznih ravni, vsak mora dobro opraviti svoje naloge, pa se pri tem naj ne briga za druge. Strokovnjaki v tovarni so nujnost, morajo biti tudi primerno nagrajeni za dobre rezultate dela. Ni pa sedaj čas, da so tu ljudje, ki nič ne pokažejo.

V tovarni je previsok stalež bolnih. Del krivde je tudi v slabem varstvu ljudi na delovnih mestih, pa če to zadeva zaščito na delovnem mestu, ki je še pomanjkljiva ali pa nedisciplinirani posameznikov, ki zaščitnih sredstev ne uporabljajo. Stalež gre na rovaš vseh — če je danes eden slab zaščiten, bo jutri boloval na račun drugega.

Ne reforma, zadnje obdobje pri nas je že kar gospodarska revolucija, pri čemer bomo zmago izbojevali tedaj, ko bodo ljudje vzgojeni v duhu tega časa. Naša naloga je ljudi mobilizirati za skupne naloge. Včasih so imeli ljudje več časa za tovarno, bolj so živeli z njo, danes pa vsak hiti po svoje in nihče več ne občuti tiste pripadnosti, ki je za uspeh potrebna. Tudi enotnost ljudi je bila takrat čisto drugačna.

Pri decentralizaciji ste zašli v anarhijo — preveč je ekonomskih enot. Morali bi imeti toliko enot, kolikor je obratov, ki bi imeli svojo materialno bazo. Na tej osnovi naj bi bila potem organizirana tudi Zveza komunistov v tovarni.

Vsi instituti — kot vaš — so danes problem svoje vrste za tovarne. V odnose je potrebno vnesti red, naj torej bo samostojen, vendar naj ne bo v proračunu podjetja. Tovarna naj institutu plačuje usluge, institut pa naj se preživlja sam. Uspešna pot kolektiva naprej je v doslednem delu, v sodelovanju in dinamiki v poslovanju.◀

ŠE OB ZADNJI SEJI CDS

GLOBUS

Precej časa je že minilo od zadnje seje CDS, na kateri smo obravnavali zaključni račun za poslovanje celotnega podjetja za leto 1966. Kot član CDS moram priznati, da mi je material, ki sem ga dobil za to sejo odgovorjal, saj je bilo tudi ustno tolmačenje zelo razumljivo podano od strani direktorja računovodstva in ob zaključku podajanja je bilo rečeno: »Če ima kdo kakšno pripombo bom rad odgovoril, saj v tem kratkem času nisem mogel podati vsega.«

Kljub temu, da je bil dnevni red zelo pomemben, pa žal tudi sam ne razumem, zakaj ni bilo nekaterih članov CDS na sklicano zasedanje, ravno tako ne razumem, zakaj so nekateri zapustili sejo med tem ko je dvakrat ostala dvorana brez razsvetljave (prekinitev električnega toka približno ob 19.30 in ob 20. uni), pri tem pa se je seja tudi CDS pričela ca. 20 minutno zamudo zaradi nesklepčnosti (čakanje na to če bo eventualno še prišel kdo od članov CDS).

Z prejšnjim odstavkom sem hotel le na kratko osvetliti razpoloženje pred zasedanjem CDS, to kar je bilo opisano že v dveh predhodnih številkah Emajlirca, prvič avtorice Čonkaš Vide in sedaj drugič pisca Deletič Čedomira.

Zakaj gre? Članom kolektiva je popolnoma preprosto odgovoriti, nobenega članka ne bi bilo v Emajlircu, če bi CDS brez pripombe sprejel zaključni račun, tako pa, ker so bile nekatere pripombe na tekstualni del, ki jih je CDS z večino tudi sprejel — smo pričeli iskati grehe v »demagogiji«, osebnostih, »kritizerstvu« itd. Prav čudno se mi zdi, zakaj omenjena tovariša nista spregovorila na seji CDS, zakaj danes iščeta časopis za popularizacijo med kolektivom in z obsodbami in obrekovanjem poizkušata popraviti to, kar sta zamudila na sami seji, saj sta bila prisotna. Zakaj se danes ne pobrigata — posebno tovariš Deletič kot pomemben uslužbenec in ekonomist, da se sklepi CDS realizirajo? Spominjam se dobro, ko smo govorili o tem, da izgubljamo preveč časa za diskusijo po sklepih, namesto, kako bomo sprejete sklepe izvajali.

Želim, da CDS na svoji seji ugotovi, kaj je bilo narobe, kaj nimamo vsi enakih pravic diskutirati, predlagati nekaterih sprememb in dopolnitev, ali člani CDS na zasedanju postavljati razna vprašanja, službam itd., ali lahko medsebojno izmenjavajo mnenja, nakar se stavi predlog na glasovanje in se

glasuje kdo je za, kdo je proti, kdo se vzdrži — to je demokracija, ki je z USTAVO zajamčena. Zakaj zganjati razpota med zaposlenimi člani kolektiva z omenjenima člankoma.

Da se pravilno razumemo, sem za razprave na mestih, ki so za to predvidena — na sejah organov samoupravljanja, sindikalnih sestankih, zborih proizvajalcev, sestankih ZK itd., nikakor pa nisem za uveljavljanje osebnih ambicij, za popularizacijo po neki seji, ki je zaključke sprejela. Po sprejetju naj ostane samo čisto izvajanje brez polemik. Taka naj bi bila stališča organizacijskega sistema v našem podjetju.

Danes ko reforma deluje na celotnem gospodarskem področju bo zahtevala od vseh nas zaposlenih izčrpano kvalitetno delo in na delovnem mestu zelo disciplinirano izvajanje nalog, fizično in strokovno hitro. K temu bomo morali tudi mi vsi sprejemati več kritike in na

njo odgovarjati več kot doslej, če bomo hoteli obdržati standard, katerega smo si priborili do danes. Reforma pa ni zato, da bi moral nekdo »utihmiti«, temveč vedno ostreje se bo postavljalo vprašanje samozavesti, kritike in zmožnosti za delo, ravno tako tudi kot gotovo opravljanje funkcij v samoupravnih organih, ne pa da se bo še nadalje razvijalo pikolovstvo kot se je v tem primeru. Torej več odkritih diskusij iz oči v oči ne pa po neki seji razvijati polemiko po nepotrebnem, posebno če je možnost dana s tem, da je dotični sam navzoč in še član CDS, pa nima toliko poguma, da to pove že na seji, kar bi bilo v obeh primerih veliko bolj odkrito, kot pa da je to bilo v prvem in drugem Emajlircu objavljeno. Zavedajmo se, vsi, da javna kritika vedno gradi, vendar mora biti tudi na pravem mestu podana, da ne zavaja članov kolektiva.

Milan Kavčič

BEKA — EDEN VODILNIH ZAHODNO-NEMŠKIH PROIZVAJALCEV POSODE IN NJEGOV RAZVOJ V ZADNJEM DESETLETJU

V zahodnonemški proizvodnji v tej vrsti emajlirane in nerjaveče posode zavzema firma Beka-Braun & Kemmler Metallwarenfabrik-Betzingen najvidnejše mesto, saj v svojem obratu v Tübingenu sedaj proizvede vseh vrst posode letno za 25 do 30 milijonov DM. Po svoji velikosti se uvršča na drugo mesto med vsemi proizvajalci emajlirane posode v ZR Nemčiji in pokriva blizu 20% celokupne prodaje v tej proizvodni veji.

BEKA proizvaja predvsem emajlirano in nerjavečo posodo ter nerjaveče vrtno pripomočke. Podjetje je v zadnjih desetih letih investiralo ca. 8 milijonov DM v cilju racionalizacije in avtomatizacije proizvodnih postopkov in uspelo nadoknaditi s tem povečane izdatke za mezde in osebne dohodke. Tudi računovodske posle so modernizirali in jih danes obdelujejo na osnovi mehano-grafskega sistema 360. Uvedba computera je omogočila občutno zmanjšanje administrativnega aparata. Vrednost proizvodnje se je v zadnjih desetih letih potrojila. Trenutno zaposluje 600 ljudi. Exportni delež v prodaji znaša 12%, izvoz je pretežno usmerjen v države EGS in EFTA, manjše količine pa tudi v prekomorske države. — Na sliki BEKA-pošoda s teflonskim premazom.

Po podatkih zahodnonemškega združenja, ki reprezentira vse proizvajalce gospodinskih štedilnikov in peči, je ta proizvodna panoga v letu 1966 prodala skupno 915 tisoč štedilnikov (ali 3% manj kot leta 1965). V celokupni prodaji odpade 330 tisoč štedilnikov na električne štedilnike, 251 tisoč na štedilnike na premog (za 13% manj kot leta 1965), 243 tisoč na plin (5% povečanje napram 1965) in 93 tisoč štedilnikov na olje (5% povečanje napram 1965). Za letošnje leto pričakujejo zmanjšanje proizvodnje glede na gospodarsko krizo, ki preveva domači trg. Po ocenah tega združenja je danes v ZR Nemčiji v uporabi preko 29 milijonov raznovrstnih peči, od česar odpade preko 20 milijonov na peči na premog. Prodaja vseh vrst peči je lani dosegla blizu 1,2 milijonov kosov, vendar je bila kljub temu za 11% manjša kot leto popreje. V prodaji peči zavzema najvidnejše mesto peč na olje, ki so jih prodali blizu 660 tisoč komadov, pri čemer je bilo doseženo 6% zmanjšanje napram letu 1965. Za 13% manjša je bila tudi prodaja plinskih peči, predvsem kot posledica še neurejene distribucijske mreže, katere razvoj in izgradnja se pričakuje najpozneje v letu 1968, ko bo tudi večji del ZR Nemčije uporabljal ceneni plin iz holandskih izvorov.

—(—

Poraba izdelkov široke potrošnje v zadnjem času hitreje raste tudi v SSSR. Industrija SSSR je v letu 1966 proizvedla kar 36% več hladilnikov kot leto popreje, 9% več osebnih avtomobilov, 25% več televizorjev itd. Poleg tega kupuje Sovjetska zveza v zadnjem času znatne količine izdelkov široke potrošnje v tujni. Na industrijski razstavi v Tiflisu je znana italijanska tovarna Ignis prodala Sovjetski zvezi gospodinskih predmetov trajne rabe za preko 1,5 milijonov dolarjev.

OB ROBU ČLANKA

POOSTRENA

AVTOR J. P. NAM V SVOJEM ČLANKU PIŠE:

Ta članek pa je za vsakogar, ki si v tej tovarni služi kruh z trdnim delom in znojem.

V številki 3., dne 15. 2. 1967, je namreč izšel v Emajlircu članek, katerega naslov navajam s pripisom prve vrstice... »da ni za vsakogar!«

Vprašujem se, kaj je članek hotel povedati, ker vse kar je navedel v članku že vemo, tudi občutili smo na prejemkih, njegovo matematiko pa poznamo in vemo še tudi kaj več.

Vemo namreč, da matematika ni rešitev, da je lahko samo pripomoček za analize, še manj pa je rešitev prikrivanje dejstev, ki naj pokažejo kje smo.

Nismo pričeli pri nič, kot navaja pisec, temveč smo pričeli pri postavljenih in od njega izračunanih startnih osnovah, ki pa niso enake za vse.

Niso pa enake za vse, ker so se nekatere spreminjale, posebej še tiste, ki so vezane na dohodek in realizacijo. Ker so se spremenile cene v plus, so se tudi osnove spremenile v plus in so se s tem podrla razmerja startnih osnov, tako da so za proizvodnjo ostale iste, ker so vezane na normo in cenik, druge so pa ušle v plafon. Če pisec tega ne ve, vedo to delavci. Govorimo o prebijanju

plafona OD, zapiramo pa oči pred dejstvom, kje se je prebil plafon. Res se je po novem letu razmerje spet popravilo, vprašanje je le za kako dolgo. Jasno povejmo, da delavci za prebijanje plafona niso krivi, ker so njihove startne osnove iste in nespremenjene, plafon se je lahko prebil samo tam, kjer so se osnovna merila menjala.

Najlepši dokaz za to je sprememba razmerja, ki je po analitski oceni bilo 1:4,3, danes pa je 1:?

Zakaj vprašaj? Zato, ker to skrivamo in se tega ne upamo napisati niti v bilančno poročilo! Toda številke govorijo same. Na CDS je bilo postavljeno vprašanje razlike objavljenih OD.

Bruto OD planirani 17.606 ali 11,1% izplačana pa 13.630 ali 8,3%. Režijski OD 22.894 ali 14,4%, izplačana pa 28.217 ali 17,1%. Tu niso potrebne več besede. Razmerje je 13:28 kar je več kot 1:2. Če ne verjamate temu kar je napisano, pa pogledajte v bilančno poročilo za leto 1966.

in kako hitro se najde potem za takšno stanje opravičilo!

Če bi bil članek napisan v opravičilo, bi to še razumeli, ker pa je bil napisan zato, da se krivda za takšno stanje prenese na druge, pa nam je jasno,

da »demagogom res ni važna resnica, saj če bi govorili resnico, ne bi bili interesantni.«

Zaključek, kdo je demagog, pa prepuščam bralcem, naj sami ocenijo, ali tisti, ki skrivajo resnične podatke pred delavci, ali delavci, ki ustvarjajo presežke OD tistim, ki bi jih radi postavili pred prag!

Članekar je napisal glagol tega stavka v množini, zato bi bilo zanimivo vedeti, kdo so tisti, ki bodo postavljali pred prag in na osnovi česa? Žalostno pri tem je pa še dejstvo, da Emajlirc prenese takšne fakultativne izjave, pa se nihče ob tem ne zamisli. Če namreč pisec članka ni pomislil kaj je napisal, bi to lahko storili drugi. Ali pa mogoče misli, da je nekaterim vse dovoljeno!? Mogoče pa je to v zvezi s herojstvom, ki ga nadalje omenja v članku? Mogoče poizkuša postati heroj prav on, ki bo s svinčnikom in logaritmičnim računalom rešil situacijo v tovarni ter gospodarsko in družbeno reformo, pri tem pa pozablja, da nas je v tovarni preko 3000 delavcev, ki naj bi vsi odločali, ali vsaj sodelovali pri odločanju preko organov, ki smo jih volili za to, da na centralne organe prenašajo težnje celotnega kolektiva ne pa posameznikov.

Upam, da sem s tem člankom odgovoril na nesorazmer-

ja ki so v navedenem članku očitna in niti najmanj kritična v primerjavi s stvarno situacijo v podjetju.

ODGOVARJA RAČUNOVODJA TONE IVANIČ:

Vidite, kako nam gre od rok, ko se dajemo med sabo! Pa je škoda, da tu trošimo sile. Zal mi je, ko že dalj časa gledam kako nekateri mislijo (ne mislim tu na tovariša P. J., ki je podpisan pod gornjim člankom) gojijo mržnjo med nami, kako zavajajo ljudi s takimi informacijami, kot da so vsi, ki ne delajo v proizvodnji lažnivci in tatovi, ki živijo na račun drugih žuljevo.

Mržnja rodi mržnjo in namesto sodelovanja imamo razdvojenost. Tisti pa, ki podpihujejo, stojijo ob strani, na ta način skrivajo svojo nesposobnost za delo in ker drugi med sabo razčiščujemo probleme, imajo podpihovalci mir.

To je eden od problemov v tovarni. Če bomo še dolgo čakali na rešitev, ne bomo tako kmalu zlezli iz težav in nezaupanja, ki zdaj cveti.

Dovolite še nekaj konkretnih pripomb k gornjemu članku:

1. Rečeno je, da so plafon OD

Kadrovska politika, gospodarska in družbena reforma

(nadaljevanje)

II. STRUKTURA ZAPOSLENIH IN NJENA USTREZNOST GLEDE NA ZAHTEVE DELOVNIH MEST

1. Struktura strokovne usposobljenosti kadrov

Analizo zahtev delovnih mest in kadrovskih struktur v gospodarskih organizacijah je izvedel s posebno strokovno ekipo Republiški zavod za zaposlovanje. Zahteve delovnih mest so bile po usvojeni metodi ugotovljene v samih delovnih organizacijah. Zahteve, ki jih za posamezna delovna mesta vsebujejo samoupravni akti oz. pravilniki o delitvi osebnih dohodkov, se pri tej študiji niso mogle upoštevati.

Zahteve o strokovni usposobljenosti zaposlenih za posamezna dela so v omenjeni analizi tako-le označene:

Pr — priučeni delavci oziroma poklici ozkega profila: Brez strokovne izobrazbe in s končano ali nedokončano osnovno šolo. V to kategorijo so vključeni tudi delavci, ki so si pridobili naziv polkvalificiranega delavca.

Pš — poklicni delavci oziroma poklici širokega profila: Delavci s končano nižjo strokovno izobrazbo (vajenske industrijske in poklicne šole), kvalificirani in visokokvalificirani delavci z opravljenimi izpiti.

Sš — srednja strokovna izobrazba: poklici oziroma delavci s končano srednjo šolo (tehnično, ekonomsko itd.).

Vš — Višja in visoka strokovna izobrazba: poklici oziroma delavci, ki zahtevajo oziroma imajo takšno izobrazbo.

Dejansko kvalifikacijsko strukturo, ki so jo imeli zaposleni v obravnavanih področjih družbenega sektorja gospodarstva v letu 1965, kaže tale pogled:

Področje	% Pr	% Pš	% Sš	% Vš	Vseh zap.
Industrija	60,71	33,43	4,56	1,30	233.671
Kmetijstvo	61,47	30,04	6,84	1,65	28.874
Gozdarstvo	71,89	20,37	4,77	2,97	9.311
Gradbeništvo	65,58	27,14	5,14	2,14	44.533
Promet	55,62	35,08	7,94	1,36	36.621
Skupaj	61,15	32,58	4,85	1,42	353.010

Izobrazbena struktura delavcev po zahtevah delovnih mest, izdelana po strokovni metodi, osvojeni na Zavodu SRS za zaposlovanje, ki odgovarja predvsem naslednjim elementom:

- vrsta dejavnosti delovne organizacije,
- stopnja organizacijske razvitosti,
- obseg priprave dela pred lansiranjem,
- velikost serij,
- stopnja interne delitve dela in
- tehnična opremljenost,

t. j. elementom, ki dajejo možnost določitve dejanske izobrazbene zahteve delovnih mest pri danem stanju, pa bi morala biti taka-le:

Področje	% Pr	% Pš	% Sš	% Vš
Industrija	59,2	28,6	8,6	3,6
Kmetijstvo	44,0	40,5	10,9	4,6

MERILA ZA OSEBNE DOHODKE

prebile tiste enote, ki so vezane na dohodek in realizacijo. Te enote so sektor priprave proizvodnje, tehnična kontrola, upravno-administrativne službe in sektor prodaje in zunanje službe s skladišči. V teh enotah je 878 ljudi, v drugih 2477 ali skupaj v podjetju 3355 (podatki po bilanci 1966, stran 224). Iz gornjih podatkov vidimo, da je 878 ljudi (ali 26% od vseh) ve zanih na dohodek in realizacijo in teh 26% ljudi je po zatrijevanju tovariša P. J. prodrlo plafon OD.

Poglejmo izplačila OD. Vsega smo izplačali v drugem polletju neto 1.525 milj. S-din (in nekaj za malico). Prej omenjene režijske enote so izplačale 474 milj., ostale pa 1.043 milj. (podatki po bilanci 1966, stran 232). 31% izplačil odpade na režijske enote, 69% pa na ostale. Zaradi višjih kvalifikacij so tu višje analitične ocene in višje obračunske osnove. Če pravimo, da je 26% ljudi odneslo 31% plač, potem moramo tudi tu upoštevati kvalifikacijsko strukturo.

Če upoštevamo gornje podatke in je potrebno za 6% zmanjšati fond izplačil (kot je to bilo storjeno z letom 1967), iskali pa bi ta denar samo pri režijskih enotah, ki so po zatrijevanju pisca edine prebile plafon, potem bi morali pri teh enotah iti za 15% dol. Zdaj pa imamo

tak sklep samoupravnih organov, da so šle proizvodne enote v povprečju za 4,5% dol, režijske pa za 7,5%.

Vsekakor so bila delni vzrok za prebijanje plafona OD merila pri režijskih enotah, a zdaleč ne edini in samo s to korekcijo še ne bi prišli na tako višino OD, kot si jo letos v prvih mesecih lahko dovolimo. Ker moj kritik pozna »mojo matematiko in tudi kaj več« lahko to preveri.

2. »Najlepši dokaz za to je analitski oceni bila 1 : 4,3, danes pa je 1 : ?« Ali je res to taka skrivnost. Pisec pravi, da to skrivamo in si ne upamo napisati niti v bilančno poročilo. Pa pogledjmo, kaj piše v dodatku k bilančnemu poročilu na koncu druge strani. Ta dodatek izglasovan na UO, predstavlja celoto z bilančnim poročilom in so vse skupaj dobili člani CDS ob sprejemanju zaključnega računa. V bilančnem poročilu potrjena na CDS je to zapisano na 41. strani. Tam piše:

»V analitični oceni je zajeto 907 delovnih mest razporejenih v 36 plačilnih skupin z najnižjo obračunsko postavko N-din 1,58 in najvišjo N-din 6,80, kar predstavlja razmerje 1 : 4,3. Dvig OD napram letu 1965 znaša 32% z ozirom na mesečni zaslužek 200 ur. Direktorji sektorjev: Viktor Piliš, Marjan Zuraj, Srečko

Jamnišek, ki imajo obračunsko postavko 6,80 N-din, kar je najvišja grupa v analitični oceni, so imeli povprečna mesečna izplačila v II. polletju na 200 ur 2.228 N-din. Pomožna skladiščna dela z najnižjo obračunsko osnovo po analitični oceni 1,58 N-din pa so bila povprečna izplačila v II. polletju na 200 ur 586 N-din, za izdelavo verižic pa prav tako z najnižjo obračunsko postavko 1,58 N-din mesečna izplačila za 200 ur 428 N-din. V prvem primeru je torej razmerje 1 : 3,80 v drugem primeru pa 1 : 5,20.«

3. Verjamem, da je bilo izplačano: proizvodnih OD 13.630.000 N-din, režijskih OD 28.217.000 N-din. Razmerje je 13:28, kar je več kot 1 : 2. Tako je zapisano v bilančnem poročilu za leto 1966 na strani 30.

Rad bi vprašal pisca, ali je upošteval to, da zaradi knjigovodske tehnike prikazujemo v režijski ves »uspeh EE«, ki ga delijo proizvodne enote, vse premije za kvaliteto, dodatek za dolgoletno delo, dodatek za borca, vsa izplačila za letni dopust, za odmor, javne funkcije, ves plačan praznik in druga vdomestila. Tu so zajete vse plače nakladalno-razkladalne ekipe, skladišč in lepe vrste drugih delovnih mest.

Če vse to upoštevamo, potem tako zgražanje nad razmerjem

13 : 28 samo pove, koliko je kritiku do realnosti.

4. Pisec pravi, da je bil moj prejšnji članek napisan zato »da se krivda za takšno stanje prenese na druge«. Če je moj kritik tisti članek razumel, potem je težko kaj reči. Hotel pa sem tam samo povedati, da nam bolj trda prede, da smo prisiljeni začeti novo leto z nekoliko nižjimi izplačili in da so možne kritike, ki pa ne bodo rešile. Pa ne mislim tu na vse kritike, da so škodljive. Gre za taka kritiziranja, ki nimajo svoje prave osnove, ampak se poslužujejo pretiravanj, samo da bi naelektrili ljudi. Če pa se kritika nanaša na to, kar lahko izboljšamo in kar vodi k napredku, pa jo samo pozdravljamo.

5. Priznam, da tiste besede o postavljanju pred prag slabo zvenijo. Nimam niti kake funkcije, niti kakega pooblastila od vseh nas, da bi govoril v imenu vseh. Povrh vsega pa nisem pristal postavljanja pred prag. A povedati moram tudi to, da ne maram, če kdo zavaja ljudi na napačna pota. Besede so bile preostro napisane, zato priznam, da me kritik upravičeno kritizira.

Gozdarstvo	65,4	20,6	8,8	5,2	3. gozdarstvo	28,5	63,8	45,8
Gradbeništvo	49,3	39,4	8,3	3,0	4. gradbeništvo	37,6	33,3	39,0
Promet	42,4	39,6	14,5	4,5	5. promet	18,6	80,0	78,2
Skupaj	54,88	32,11	9,31	3,70	Skupni povpreček	30,7	61,4	65,0

Ta pregled pa ne kaže izobrazbene strukture delavcev, ki bi izhajala iz racionalizacije omenjenih elementov, kot so npr. stopnja organizacijske razvitosti, stopnja interne delitve dela itd., temveč izraža le strukturo pri obstoječem stanju razvitosti teh elementov.

Delovne organizacije so svoje kadrovske potrebe reševale tako, da so zaposlovale tudi delavce z neustrezno izobrazbo. Sedanja izobrazbena struktura se zato zelo razlikuje od strukture, ki izhaja iz kadrovskih potreb. Odstotki delavcev s pomanjkljivo izobrazbo na delovnih mestih, ki zahtevajo višjo izobrazbo, so izredno visoki. Za naša najvažnejša področja gospodarstva, ki zajemajo 67,5% vseh zaposlenih v družbenem sektorju, so ti odstotki podani v naslednji razpredelnici:

gospodarstva Področje	Odstotki delavcev s pomanjkljivo izobrazbo na delovnih mestih, ki zahtevajo		
	poklicno šolo	tehniško ali drugo srednjo šolo	visokošolsko izobrazbo
1. industrija	30,5	63,7	68,5
2. kmetijstvo (družbeni sektor)	34,8	56,0	67,5

Iz primerjalnih podatkov izhaja, da je le 35% oseb, ki zasedajo delovna mesta, ki zahtevajo visokošolsko izobrazbo, to izobrazbo tudi imelo. V obravnavanih področjih gospodarstva pa zasedajo 11,7% delovnih mest, na katerih bi moral delati kader z visokošolsko izobrazbo, delavci, ki imajo izobrazbo popolne ali nepopolne osnovne šole (v industriji 8,3%, v gradbeništvu 5,4%, v prometu 33,3%).

Visoka strokovna delovna mesta zaseda v industriji 21,2% delavcev, ki imajo le poklicno šolo (vajensko ali industrijsko šolo, oz. so kvalificirani ali visokokvalificirani delavci). Dobra tretjina delavcev, ki dela na delovnih mestih, ki zahtevajo visoko, pa ima srednjo izobrazbo — srednjo tehnično šolo, gimnazijo ipd.

Tudi kadri na delovnih mestih, za katera se zahteva srednja šolska izobrazba, nimajo razen — v gradbeništvu — v večji meri odgovarjajoče izobrazbe kot kadri na delovnih mestih z zahtevo visokošolske izobrazbe. Na 31% delovnih mest, ki zahtevajo tehnično ali drugo srednjo šolsko izobrazbo, opravljajo posle delavci, ki imajo osnovno šolo ali pa nepopolno osnovno šolo. V industriji je četrtnina delovnih mest zasedena s takim kadrom in 39,9% z izobrazbo kvalificiranih delavcev. Za to kategorijo delovnih mest pa je značilno, da jih zasedajo tudi kadri, ki imajo višjo stopnjo strokovne izobrazbe (fakulteto), kot je zahtevano. Tako dela v industriji okrog 500 fakultetno izobraženih oseb na delovnih mestih, ki zahtevajo le srednjo strokovno izobrazbo.

Ali se strojni deli ne bodo več obrabljali?

Dva sovjetska znanstvenika, profesor Garkunov in Kragelski sta objavila delo, ki ga smatrajo kot sovjetsko iznajdbo leta 1966.

Oba znanstvenika sta opazovala pojav, da se posamezni atomi, oziroma skupina atomov bakra izloča iz bronastih ležajev in prehajajo na površino jeklenih osi. Kadar se nabere določena masa drobcenih delov bakra na jeklenih površinah, se prične obratni proces in baker potuje nazaj na površino ležajev. Ta izmenski prehod se praktično odvija v neskončnost. Zato priporočata Garkunov in Kragelski, da bi medsebojno gibljive jeklene dele prevlekli z nadihom bakrene ali bronaste plasti.

Ker se osi in ležaji znatno manj obrabijo ob uporabi glicerinskih maziv ali masivnih sredstev z dodatkom glicerina, se zavzemata oba znanstvenika za uporabo glicerinskih maziv s primešanim bakrovim ali bronovim praškom. Po mnenju Garkova in Kragelskega bi se celo pri naknadni uporabi takšnih maziv odvijal omenjeni proces na isti način, življenska doba strojev pa bi se znatno podaljšala.

Po podatkih nemškega patentnega urada v Berlinu obstoja že od leta 1908 patent za glicerinsko mazivo, vendar se v njem

nakazuje predvsem sposobnost glicerina in sorodnih snovi, da pritegujejo vodo.

-jk-

Zlitina aluminija s sijajem kroma

Na tehniški visoki šoli v Varšavi so razvili novo zlitino iz aluminija, ki so ji nadeli simbolj AC-5. Poleg aluminija vsebuje dodatek mangana in železa. Če izdelke iz nove zlitine mehanično polirajo, dobi površina izgled kromove prevleke. Odklikuje se s trdnostjo, ki se približuje trdnosti jekla in je odporna proti koroziji. AC-5 uspešno nadomešča medenino pri izdelavi ladijskih armatur.

Zlitina aluminij-cink-magnezij

V razvojnem inštitutu »Ver-eintage Aluminium Werke AG« v Bonnu so razvili novo aluleguro na bazi aluminij-cink-magnezij. Po posebni toplotni obdelavi dosežejo večjo žilavost, kakor je izkazuje doslej najboljša tovrstna zlitina AlMgSi1. Razen tega je mogoče novo zlitino dobro variti. Po varjenju se toplotna cona razkali že pri običajnem skladiščenju in pri normalni tempera-

turi. Zlitina ima dobre antikorozijske lastnosti in jo je mogoče dekorirati in barvno eloksirati. Meja razteznosti teži pri 40 kp/mm², trdnost loma pa pri 45 kp/mm².

TRDA JEKLA pomembna kovina sedanosti

ŠVEDSKA TOVARNA JEKLA SANNDVIK je največji proizvajalec trdih jekel na svetu — proizvoda, ki je na mnogoštevilnih področjih tehnike iz dneva v dan pomembnejši. Švedska družba zdaj še razširja svoje kapacitete da bi zadovoljila stalno naraščajočim potrebam po rezilnih orodjih in obrabnih delih. Trdo jeklo je metalurški produkt iz praška, ki ga po trdoti lahko primerjamo z diamanti. Najvažnejša od trdih sestavin je volframov karbid, mnoge kvalitete pa mu dajejo tudi tantalov, titanov in niobov karbid. Največ uporabljajo kot vezivo kovino kobalt, na drugem mestu pa nikelj. Kombinacija trdih komponent in kovinskih veziv daje materialu njegovo veliko odpornost. Jeklarsko podjetje Sandvik izdeluje volframov karbid predvsem v svojem štokholmskem obratu, pa tudi v obratih Gima na Švedskem in v svojih podružnicah v ZDA, Braziliji, Južni Afriki, Indiji in Zahodni Nemčiji. V obratu Gimo predeluje volframovo rudo v zaključnem procesu do trde kovine. Sedež podjetja v Štokholmu je največji in tehnično ter tehnološko najbolj razviti obrat trdih kovin na svetu. Sandvikova trda jekla izvažajo s trgovskim imenom »Cordomant«.

Odstranjevanje rje z lugom

Alkalično odstranjevanje rje z natronskim lugom ima nekatere prednosti pred ostalimi postopki zaradi tega, ker razkrajajo samo korozijske produkte, ne pa tudi kovine. Po drugi strani pa se po tej metodi obarja večina kovinskih hidrokso-dov in se lepi na očiščeno kovinsko ploskev, kar povzroča razmeroma hitro sekundarno korozijo. Vsekakor je tudi ta nezaželeni pojav mogoče odpraviti, če dodamo lužilni raztopiti 10 do 25% natrijevega glukonata.

DOPISUJTE
V
NAŠ
LIST!

Doslej ročno

Nanašanje emajlnega šlikerja se opravlja pri navadnih porabnih predmetih večinoma ročno z namakanjem. Predmet, na katerega je treba nanesti emajl, največkrat primejo s posebno oblikovanimi klesčami ali v redkih primerih z locnji (vzmetmi) ter namočijo v emajlno maso. Da bi dosegli boljše oprijemanje emajla in odstranili nečistočo na površini predmetov, jih pred temeljnim emajliranjem pogosto navlažijo in obrišejo z gobo. Ko potegnejo predmete iz šlikerja, razdelijo emajl enakomerno po površini s tresočimi in krožnimi gibi, pri čemer tudi odletijo odvečne emajlne mase.

Pri posodi za kuhanje morajo posebno dno dobro iztresti, ker na tem mestu debele plasti emajla najbolj neugodno vplivajo na obstojnost menjava temperature. Odvečni emajlni šliker odstranijo na robovih z izbrisom. Pri nekaterih predmetih, npr. pri vedricah, je mogoče na teh mestih izvreči emajl s hitro menjajočimi desimi in levimi obrati (»Marker, Emällierteknik«).

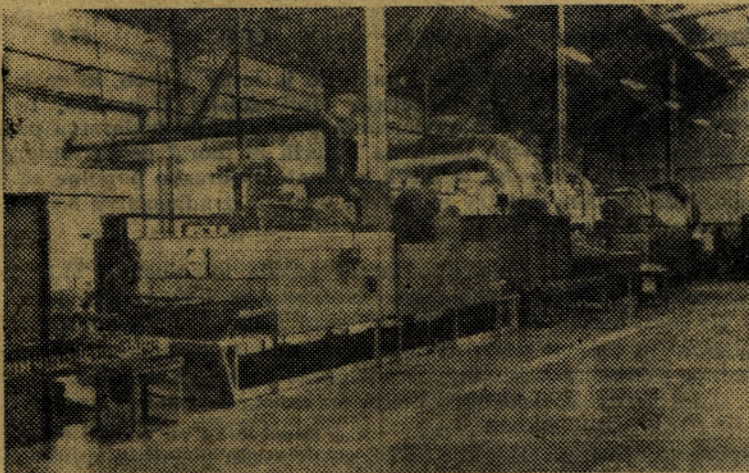
Obhod raznih emajlirnic kaže, kako različne so delovne metode. Lahko rečemo, da so te metode karakterizirane z mojimstrom, ki je delavce priučeval. Ker pa tudi delavci sami iščejo prednosti, da bi svoje delo priredili kolikor mogoče enostavno in dobro, so se sčasoma razvili najboljše postopki, ki pa jih lahko izvajajo le delavci, odvisno od sposobnosti, vaje in izkušnosti.

Izkušeni nanosilec bo vedno našel sredstva in poti, da si svoje delo kolikor je mogoče olajša. To pa zmore samo v primeru, če ima dolgoletne izkušnje, posebno tankočutnost in če živi s svojim delom.

Izpad emajlne prevleke bo torej vedno odvisen od spretnosti nanosilca. Njegovo delo je skoraj pri vsakem predmetu povezano z drugačnimi tresočimi in krožnimi gibi in ga dobro izvajajo samo tisti delavci, ki so po daljši priučitvi pridobili določeno vajo.

Današnje pomanjkanje delovnih moči otežkoča pridobitev ali zadrževanje delavcev. Včasih je bilo vedno dovolj rezerv iz katerih so lahko dopolnjevali delovne moči, razen tega pa se je iz teh rezerv tudi izvajal naravni izbor in po drugi strani naravno izločanje nesposobnih za tovrstno delo. Potem, ko so pa te rezerve brez ostankov prevzele ostale industrijske vede in je celo prišlo do preseljevanja privajenih emajlirskih delavcev v ostala, navidez ugodnejša področja, moramo kar

Naprava za nanašanje telfonske mase

Posnetek prikazuje napravo za nanašanje telfonskega sloja na aluminijasto posodo, ki jo je postavil v pogon znani aluminij-ski koncern na svetu — firma ALCAN v svojem obratu v Göttingenu v ZR Nemčiji. Kompletna naprava meri 40 metrov dolžine in je po tehnični dovršenosti najsodobnejša in največja v Evropi. Naprava dovoljuje avtomatsko nanašanje 900 komadov posode na uro pri čemer se doseže točnost debeline nanosa v tisočinki milimetra. Naprava je bila uvožena iz ZDA.

— odslej stroj za nanašanje emajla

najbolj pospešeno poskrbeti za boljše priučitev in uvedbo novih delovnih metod, ki bodo privedle do večjega učinka in s tem do višjih zaslužkov.

V stremljenju, da bi nadomestili naporno ročno delo s pol- oziroma mehaniziranimi nanosilnimi postopki, je podjetje »AUSTRIA« (Vereinigte Emailerwerke, Metallwaren und Lampenfabriken AG) — Wien, uspelo skonstruirati stroj za nanašanje, ki lahko zadovolji vsem pogojem.

Zahvaljujoč duhovito zamišljeni konstrukciji, izvaja naprava mehanično vse potrebne krožne in vihteče gibe, ki so potrebni za enakomerno razdelitev emajlnega šlikerja.

S pomočjo tega stroja je mogoče nanašati na votlo posodo zlasti emajl, na posodo z odrezanimi robovi pa je mogoče nanašati v glavnem temeljni emajl na obe strani posode. Za posluževanje naprave zadoščata namesto dosedanjih visokokvalificiranih nanosilcev samo dva pomožna delavca, ki jih je mogoče priučiti v najkrajšem času. Od njih eden potopi posodo v posebni, za napravo prirejeni emajl in jo vpne v stroj, medtem ko drugi po končanem postopku nanašanja posodo sname in odloži za sušenje.

Kakor je znano, izdeluje tovrstno posodo iz debelejših pločevine, ki zaradi velike teže posebno obremenuje nanosilca. Zato predstavlja mehanično nanašanje tudi za delavca bistveno olajšanje njegovega dela.

TEHNIČNI OPIS NANOSILNEGA STROJA PO SISTEMU »AUSTRIA«

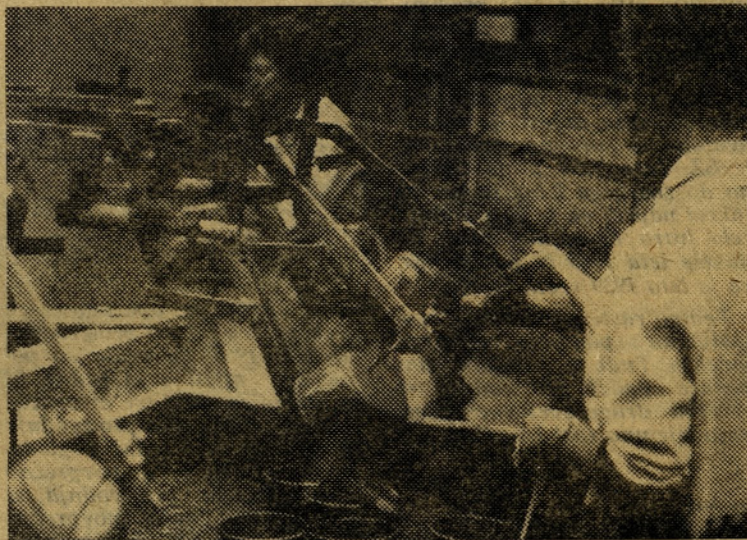
Napravo predstavlja osnovni okvir iz jeklenih profilov v katerega sredini je nameščena miza (približno 2 m Ø) z vertikalno vležiščeno gredjo. Na obodu mize je 10 enakovrstnih vrtljivih ročic, ki so gibljive okoli vodoravne osi od navpičnice do skoraj horizontale. Pogon navedene mize je mogoče uravnavaati in z vrtljivim stikalom vključiti v desno ali levo gibanje. S pomočjo predležja z brezstopenjsko regulacijo je 10 gibljivih ročic in s tem obdelovani komad, neodvisno od gibanja mize, vrtljiv okoli lastne osi, hitreje ali počasneje v negativno ali pozitivno smer. Regulacijsko in vmesno gonilo se uravnava z ročnimi kolesi na lahko dostopnem delu mize.

Vrtljive ročice lahko tečejo v prazno ali pa se sprožijo s čeljustno sklopko. Vklapljanje in izklapljanje sklopke, kakor tudi vihtenje gibljivih ročic navzgor in navzdol, uravnava dva koncentrično položeni vodili na katerih je moč namestiti ustrez-

no oblikovane krivuljnike. V odvisnosti od oblike izmenljivega krivuljnika je mogoče v širokih mejah prilagoditi krožna gibanja vsakokratnemu votlemu komadu. Neodvisno od tega je možno tudi ločeno varirati začetek in konec krožnega gibanja. Posebno v območju vstavljanja in snemanja, naj bi bile vrtljive ročice fiksne, oziroma ne smejo rotirati. Vsaka od 10 vrtljivih ročic nosi na

Nanosilni stroj izvaja mehanski vse potrebne gibe za enakomerno porazdelitev emajlnega šlikerja na površino predmeta, ki ga naj emajlira. Opravljanje in snemanje zahteva praviloma le dve pomožni moči. Prvi delavec potopi posodo z eno roko v šliker, z drugo odpre vpenjalno napravo in vloži mokri komad z odprtino navzdol.

S silo vzmeti, ki jo je prav

koncu vpenjalno napravo za prevzem obdelovanega komada.

Velikost zunanjega premera posode: 90 do 380 mm.

Po želji je mogoče vpenjalno velikost povečati.

Pogon oskrbuje motor za regulacijsko gonilo z brezstopnim nastavljanjem območja števila obratov.

Delovni postopek:

tako mogoče spreminjati, se sklenejo držaji in fiksirajo posodo. Rob posode leži in je spet le na ostrinah, zato ne preostane na emajlu nobena sled.

Potem ko je obdelovani komad prešel vse potrebne krožne in oplakovalne poti (približno tri četrtine strojnega obrata), ga prime drugi delavec (snemalec) s kleščami, odpre

z drugo roko vpenjalno napravo, po potrebi še obriše rob posode in jo odloži za sušenje.

Predpostavke za pravilno delovanje stroja so:

1. Pravilni izbor in uporaba šlikerja.

2. Primerna oblika posode, ki takšen postopek nanašanja sploh omogoča. Najbolje se obnese posoda z odrezanim robom. Nanašanje pa je mogoče tudi na robljeno posodo z votlimi ročaji.

POVZETEK IN GOSPODARSKA PRESOJA

Pomanjkanje delovnih moči in dolgotrajno priučevanje nanosilcev emajla sta dala povod za razvoj nanosilnega stroja. V praksi je stroj pokazal naslednje prednosti:

1. Povečanje učinka v primerjavi z ročnim nanašanjem, ki se je izkazalo v večjem številu izdelanih komadov na uro in na delavca. V odvisnosti od velikosti artikla, posebnosti obrata in izhodiščnega učinka znaša povečanje učinka od 25 do 45 %.

2. Zmanjšani stroški za plače, zaradi postavitve cenejših delovnih moči.

3. Prihranek emajlnega šlikerja in poboljšanje kvalitete izdelkov zaradi manjše in bolj enakomerne debeline nanosa.

Izhajajoč od debeline strojnega nanosa TE od 0,08 do 0,1 mm, znaša prihranek v odvisnosti od debeline TE pri ročnem nanašanju od 12 do 14 %.

4. Uravnovešene nivoja plač, ker odpadejo posebne zahteve nanosilcev.

Iz tega izhajajoči prihranki na plačah in emajlu dajejo razmeroma hitro amortizacijo. Odvisno od števila postavljenih strojev, števila izmen in dosežene dviga storilnosti je pričakovati amortizacijo v 1/2 do 3 let.

Delegati za občinsko konferenco ZK

Na delovni konferenci so izvolili delegate za občinsko konferenco ZK: Dvoršak Staneta, Jeftič Miloša, Orel Franja, Vizjak Slavka, Verbič Staneta, Pratkanar Steva, Mravlak Dragota, Kavčič Milana, Perlič Zvonka, Keber Jožeta in Končan Vilija.

Priključitev IX. OO ZK IV. ZK

V IX. osnovni organizaciji Zveze komunistov v tovarni zaradi izstopov treh članov iz organizacije ta OO nima več normalnih pogojev za delo, še posebej, ker so prav člani te skupine velikokrat na terenu. Po predlogu TK ZK je tako doseđanja IX. OO priključena grupi IV. — osnovni organizaciji sektorja priprave proizvodnje.

Novo v knjižnici

— »DIN — TASCHENBUCH. 19. Teil. Materialprüfnormen für metallische Werkstoffe. Berlin (itd.), Beuth — Vertrieb GMBH 1966.

— Pertot V.: »EKONOMIKA MEDUNARODNE RAZMENE U USLOVIMA INTERVENCIJONIZMA«. Zagreb, »Informator« 1967.

— Mesarić M.: »PLANIRANJE PRIVREDNOG RAZVOJA«. Zagreb, »Informator« 1967.

— Blašković Vladimir: »EKO-NOMSKA GEOGRAFIJA JUGOSLAVIJE«. Zagreb, »Informator« 1967.

— Deželak B.: »ORGANIZACIJA ISTRAŽIVANJA TRŽIŠTA, FUNKCIJA SLUŽBE ZA ISTRAŽIVANJE TRŽIŠTA I NJENA ORGANIZACIJA U

PODUZECIMA«. Maribor, Ekonomski center (1966).

— »KATALOG PROIZVODOV IN STORITEV OBRTNIŠTVA SR SLOVENIJE«. »Maribor, Ekonomski center 1966.

— »ALUMINIUM — TASCHENBUCH«, Düsseldorf, Aluminium — Verlag GMBH 1963.

— »FARKA — HANDBUCH. Normen für den Kraftfahrzeugbau«. Berlin (itd.), Beuth — Vertrieb GMBH 1965.

— Welti O.: »INSPEKTION UND QUALITÄTSKONTROLLE«. München, Verlag Moderne Industrie 1965.

— »PROGRAMMIERTE EIN-FÜHRUNG IN PERT«. München, R. Oldenburg 1966.

— Kragelskij I. V.: »KOEFFICIENTI TRENJA«. Moskva 1962.

Ivanka Bajuk:

Gibanje naše proizvodnje skozi zadnjih 30 let

Proizvodnja je osnovna dejavnost vsakega podjetja. Njene značilnosti vsebovane v dinamiki in strukturi izdelkov najboljše ponazarjajo razvoj celotne organizacije dela in poslovanja sploh. Ker je proizvodnja zelo variabilen element, utegnemo skozi njeno gibanje v desetletjih nazreti vse glavne faze rasti podjetja, zlasti če upoštevamo, da je dopolnjevanje osnovnih sredstev in kapitalno razširjenje osnovnih obratov služilo predvsem temu namenu.

Značilno za proizvodnjo v našem podjetju je, če pogledamo trideset let nazaj, da je nepretrgano rasla, da je v tem razdobju premagovala občasne krize — dolgoročnega in kratkoročnega pomena. Daljša nihanja v obsegu in ravni proizvodnje spoznavamo z razčlembno odklonov od splošne razvojne črte, ki jih na sliki lepo vidimo, krajše oscilacije pa z ugotavljanjem sezonske komponente. Ena kot druga je za reden ter načrten razvoj podjetja pomembna, saj pretirano nihanje v proizvodnji onemogoča normalno poslovanje podjetja. Po-

Če pogledamo najprej predvojno razdobje, vidimo, da je bila proizvodnja precej standardna, to je 4 do 5 tisoč ton letno. V obdobju II svetovne vojne je proizvodnja padla. Leta 1944 so hoteli podjetje ukiniti, da do tega ni prišlo, se je moralo preusmeriti v proizvodnjo kotlov za vojaške potrebe, stabilizatorje za mine, vojaško posodo in druge vojaške artikole.

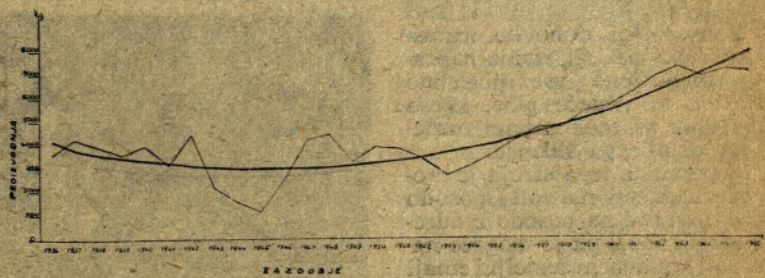
Po drugi svetovni vojni proizvodnja hitro preseže predvojni obseg, po letu 1950 pa pride do padca zaradi pomanjkanja pločevine, ki se je takrat pojavila kot posledica informbiroja, namreč naša država je takrat uvažala to surovino predvsem iz SZ. Leta 1954 pride ponovno do znatnega izboljšanja, od takrat naprej pa je proizvodnja zelo hitro naraščala, tako, da doseže leta 1966 že indeks 489, če je leto 1939 vzeto za 100.

Tempo rasti proizvodnje ugotavljamo s pomočjo verižnega indeksa. Tudi ta kazalnik nam pokaže padec proizvodnje na začetku druge svetovne vojne, nato izjemno rast leta 1942, ker

in zmanjšanja proizvodnje od preskova. V tem obratu je prišlo sicer v bistvu samo do navideznega izpada proizvodnje, ker je ta obrat v tem letu delal precej časa na popravilu vojaških kotlov, kar ni bilo planirano in tudi v tonah ni prikazano. Leta 1961 pride do rekonstrukcije, ki je povzročila začasno stagna-

je znižal na 51%, leta 1960 na 36% in leta 1966 celo na 28%. Omenim naj takoj, da so ti zaključki narejeni na osnovi teže, da pa bi analiza, ki bi temeljila na vloženem delu pokazala drugačno sliko, saj vemo, da prehajamo pri posodi po vloženem delu vedno na bolj zahteven asortiment, po teži pa lažji,

TREND PROIZVODNJE EMAJLIRANE POSODE OD LETA 1936-1966

cijo, nato pa opazimo zopet enakomeren porast proizvodnje do leta 1965, ko pride do ponovnega relativnega padca, ki je posledica omejitve investicij, kar povzroči padec proizvodnje radiatorjev. Če sedaj pogledamo za koliko se je povprečno letno dvigala proizvodnja od leta 1936, znaša povprečna stopnja rasti 9%, kar pomeni, da je proizvodnja od leta 1936 v povprečju vsako leto narasla za 9%.

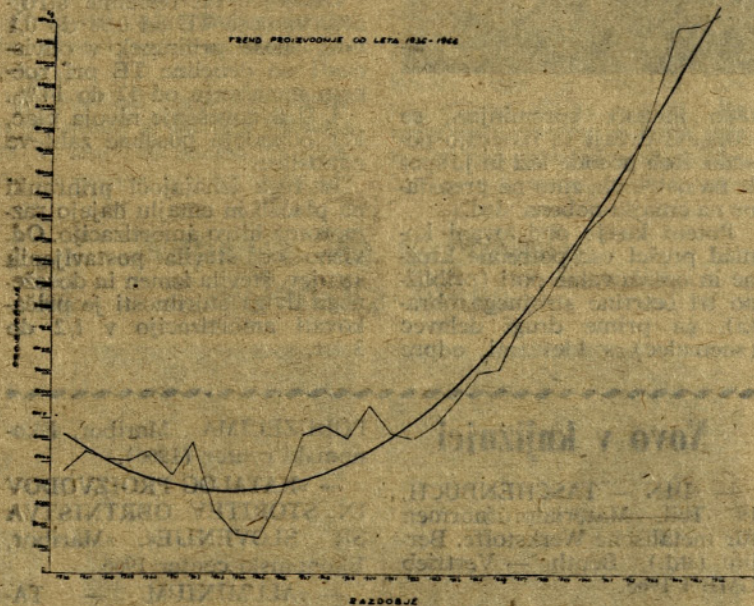
Sedaj še pogledimo kako je z emajlirano posodo, ki je naš glavni proizvod. Že bežen pregled na sliko nam pokaže, da je tudi ta doživljala omenjene razvojne oscilacije, predvsem občuten padec med II. svetovno vojno (razen leta 1942), nato velik vzpon do leta 1950 in nato stagnacija do leta 1954 (informbiro). Od leta 1956 pa opazimo znatnejši porast.

Primerjava indeksa skupne proizvodnje in indeksa za emajlirano posodo pa jasno dokazuje, da emajlirana posoda ni naraščala v sorazmerju s celotno proizvodnjo podjetja, ampak se je relativno zmanjševala, saj je končni indeks skoraj dvakrat nižji od skupnega. S tem pa ne želimo reči, da smo v letu 1966 proizvedli manj emajlirane posode kot pred tridesetimi leti, saj se je povečanje (leta 1936 je 3.556 t; leta 1966 pa 7.017 ton) na dlani, želimo le poudariti, da je v tej specializirani proizvodnji stopnja rasti vsaj po tonaži sodeč precej manjša, kot pri skupni proizvodnji. To tudi lepo vidimo iz odstotnega deleža emajlirane posode v skupni proizvodnji, ki je bil pred vojno okrog 70%, leta 1950 se

saj povprečna teža enega kosa posode iz leta v leto pada, nekaj zato, ker delamo vedno manj ideal in eterne, nekaj pa zato, ker se sedaj uporablja tanjša pločevina. Naj sedaj na kratko razložim obe sliki. Prva prikazuje skupno proizvodnjo, druga pa proizvodnjo emajlirane posode. Na obeh slikah pomeni tanjša lomljena črta gibanje proizvodnje v posameznih letih, druga debelejša pa podaja osnovno smer razvoja v tem razdobju.

GLOBUS

Emajlna industrija Italije je leta 1965 izvozila preko 500 tisoč hladilnikov v Francijo, ki je v tej proizvodnji zaradi dotedanje razcepljenosti in razdrobljenosti zapravila priliko, da s koncentracijo kapitala razvije visoko produktivno proizvodnjo hladilnikov ob nizkih proizvodnih stroških. Francoska industrija si danes na vse kriplje prizadeva, da zajezí ta vdor tujih izdelkov ter je uspešna s spremembo tehničnih normativov, ki obvezno veljajo za vse v Franciji uporabljene izdelke, zmanjšati delež italijanskih hladilnikov na njihovem tržišču. Zaradi neodgovarjajoče izdelave so morali francoski kupci v letu 1966 vrniti italijanskim proizvajalcem kar 25 tisoč hladilnikov.

glejmo sedaj trideset let nazaj. Proizvodnja je bila leta 1936. 4.617 ton. Če primerjamo to proizvodnjo z današnjo, vidimo, da je količinski obseg proizvodnje narasel skoraj pet in polkrat. To je več, kakor se je povečalo število zaposlenih (indeks za zaposlene naša 145 če je osnova leto 1939), ali kot se je pomnožila pogonska moč, zbrana v primarnih in sekundarnih energetskih napravah. To nedvomno kaže, da proizvodnost dela ni ostala na prvotni ravni, temveč se je stopnjevala.

so Nemci zelo forsirali proizvodnjo emajlirane posode, ker je bilo večina nemških tovarn takrat že porušenih. Po tem letu pa pride do ponovnega padca in leta 1944 je podjetje v veliki krizi. Po končani vojni je proizvodnja začela zelo hitro rasti po letu 1950 opazimo ponoven padec, ki doseže leta 1952 svojo najnižjo točko, od tu naprej pa opazimo precej enakomerno rast, razen v letu 1958, ko pride do pomembnega izpada zaradi zmanjšanja naročil pri jeklenkah za butan in

Planinci v letu 1967 PRIZADETI PEVCI

Ze vrsto let se prizadevna skupina ljubiteljev gorske narave v našem podjetju uspešno udejstvuje na področju enega najpristopnejših in s tem najučinkovitejših načinov rekreacije, ki so na voljo vsakemu delovnemu človeku. Da bi bili tudi nadalje uspešnejši, so sklenili v letošnjem letu svojo dejavnost še poživiti in to s so-

varniške skupine. Za take izlete krije skupina del stroškov prevoza po posebnem pravilniku o njenem poslovanju. Vsekakor ugodnost, ki naj bi bila čimvečkrat izkoriščena.

Za uvod v letošnje širše udejstvovanje je vodstvo skupine na letošnji prvi seji poleg ostalega predvidelo namesto vsakokratnega občnega zbora, ki naj bi

Upamo, da bi pri aktivnem udejstovanju v naravi rezultat na kraju leta dosti boljši. Takšno pričakovanje ni prav nič pretirano, saj se za res lepo, prijetno in vsestransko, posebno pa še zdravju koristno planinsko aktivnost zanima precej članov kolektiva in njihovih svojcev, ki se zavedajo vrednosti takega udejstvovanja. Pri tem želimo le, da bi se krog teh v našem kolektivu čimbolj razširil in čimuspešneje deloval. V ta namen ima skupina v različnih oddelkih svoje poverjenike, ki lahko interesentom za včlanjenje v skupino dajo ustrezne informacije in istočasno pobirajo tudi članarino. Ta je za eno leto 15 N-dinarjev, je pa to z ozirom na ugodnosti, ki jih imajo organizirani planinci, res malo.

Poverjeniki planinske skupine v tovarni so:

Kegu Anton v kleparskem oddelku,

Gaber Franc v orodjarni,

Prah Oto v elektrodelaavnici,

Leben Slavko v alu oddelku, Ramšak Alojz v radiatorskem oddelku,

Gajšek Anton v kontrolni službi,

Federnsberg Anton v skladišču gotovih izdelkov,

Cocej Anica v emajlirnici,

Kralj Mira v službi programiranja in

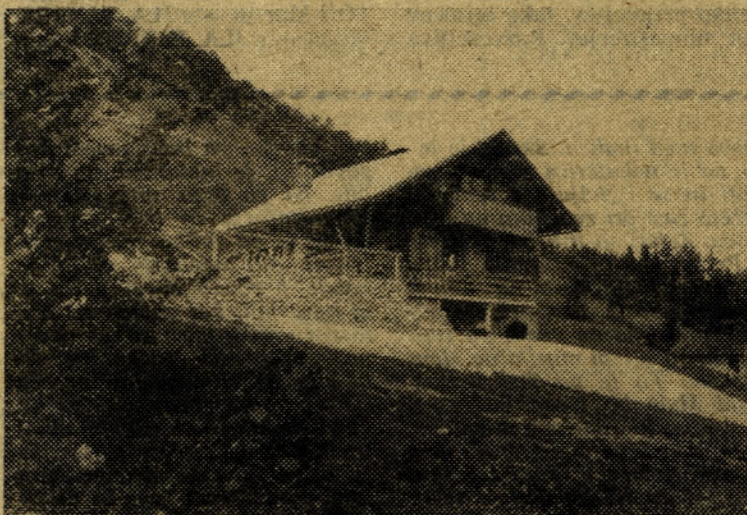
Kralj Jaroslava v izvoznem oddelku.

Okrešelj — vedno znova nepozaben

delovanjem enakih skupin v celjskih Cinkarni in Kovinotehni. Nekaj stikov s tema skupinama so naši planinci vzdrževali sicer že tudi doslej, vendar v manjšem obsegu, kot pa so predvideli to za bodoče. Uspešnejše sodelovanje naj bi se pokazalo predvsem v združenem organiziranju izletov, pri čemer bodo lahko naši planinci večkrat koristili prevoz s cinkarniškim avtobusom in obratno. Ze v prvih dveh mesecih letošnjega leta so mladinci tovarniške planinske skupine skupno s planinci iz Cinkarne obiskali Smohor, Janče, Medvednico in Kopitnik, to pa je seveda šele začetek, ki pa mu gre — z ozirom na letni čas — vsekakor priznanje. Za čas ko bodo vremenske prilike tudi za starejše planince ugodnejše, predvideva skupina med ostalimi izleti konkretnije še izlete na Zelenico in Veliko planino (je bilo izvedeno že 18. in 19. 3.) 20. in 21. maja v Karavanke — na njihov najvišji vrh Stol, tretji izlet pa je predviden na Rafitovec v juniju, četrti na Sleme — Plešivec (Uršljo goro) ali na Peco v juliju in nato avgusta v Julijce. Kakor rečeno so to samo izleti, ki jih je skupina že načrtno predvidela, dočim bo več jih in manjših izletov opravila skupina oziroma njeni člani še dosti več. V teh primerih bodo gotovo koristili ugodnost, ki pripada članom planinske skupine v primerih, ko organizira kakšen izlet vsaj 5 članov to-

bil po novem vsaki dve leti, širši sestanek članstva z istočasnim predavanjem znanega alpinista, bivšega člana našega kolektiva — Janka Goloba — o obisku jugoslovanskih alpinistov na Kavkazu. Zal pa se je tega sestanka in res zanimivega predavanja udeležilo dosti manj

Spomin z izleta naših planincev

planincev kot pa je bilo pričakovati z ozirom na število članstva. Tisti, ki so bili navzoči, so prepričani, da je vsak planinec skupine, ki se predavanja ni udeležil, zamudil res nekaj lepega.

Vsi člani kolektiva, ki želijo v naravnem in resnično tovariškem okolju res koristno uporabiti vsaj del svojega prostega časa, bodo v planinski skupini vedno dobrodošli.

Presenetila nas je objava v 5. številki Emajlirca z dne 15. 3., ki jo je podal Mirko Ekselenski pod naslovom »Kaj pa naše podjetje« tu imenuje namreč poleg drugih tudi pevce, ker niso peli na pogrebu pokojnika Koradžija Antona. Vemo, da na našem terenu deluje samo moški pevski zbor DPD Svoboda Celje in torej kritika velja nam.

Tovariš Ekselenski namreč vprašuje, kdo je temu kriv, če ravno za krivca dobro ve, ne vemo pa, zakaj ga ni imenoval. Pevci se namreč čutimo prizadete, saj smo vedno pripravljeni udeležiti se in smo se tudi, če je le obstajala možnost in če nas je kdo pravi čas obvestil oziroma povabil, vsiljevati pa se ne moremo, saj mogoče tudi ne bi bilo prav. Brez povabila smo po sklepu odbora sekcije moškega pevskega zbora dolžni organizirati in peti na pogrebih naših aktivnih članov. Naš zbor je vedno pripravljen sodelovati na kakršnikoli prireditvah, na željo gospodarskih oziroma družbenih organizacij in tudi posameznikov, brezpogojno pa je potrebno, da smo pravočasno obveščeni. V tem primeru je sicer obrat emajlirnice obvestil tajnika DPD Svobode tovariša Gregorca in to na dan pogreba ob 12.30 uri. V tako kratkem času pa ni bilo mogoče organizirati udeležbe zbora, niti obvestiti pevovodjo Gorrič Julija, ki se vozi iz Laškega. V bodoče prosimo, da pisec takih člankov navede tudi krivca, tako da javnost ne bo napačnih misli, da je tega kriva organizacija oziroma društvo. Uredniškemu odboru pa predlagamo, naj v bodoče temeljiteje pregleda takšne objave, da na račun posameznikov ne bodo blatili organizacije.

Odbor sekcije

Emajlirca

Časnik izhaja v okviru enote za informacije in tisk vsako drugo sredo v nakladi 4.200 izvodov in ga dobijo vsi člani kolektiva brezplačno. Ureja ga uredniški odbor: Eva Orač, ing. Jože Vajdetič, Ivo Gostečnik, Emil Jejičič in dr. Franc Zupančič. Glavni in odgovorni urednik Eva Orač. Naslov uredništva Celje, Mariborska 86, telefon 39-21, interna 240. Tisk in klišeeji GP »Celjski tisk« Celje

ŠPORT

Namizni tenis

Ekipa LMO četrta

Pred dnevi je bilo končano občinsko sindikalno ekipno prvenstvo v namiznem tenisu, na katerem je sodelovala tudi naša ekipa.

Vseh sodelujočih ekip je bilo 12, bile pa so razdeljene v dve skupini. Iz vsake skupine sta se prvi dve ekipi plasirali v fi-

je bil šele tretji, saj ima v svojih vrstah izvrstne igralce namiznega tenisa.

V finalnem delu tekmovanja, je naša ekipa sicer igrala dobro, vendar ni mogla narediti kaj več kot to, da je bila četrta, kar je vsekakor izreden uspeh za naše igralce, še posebej, ker ing. Karner ni nastopil, ker je bil prav tedaj na potovanju.

Med najboljšimi v ekipi je bil vsekakor Cvetko, ki je velika okrepitev za nas, saj se je šele zaposlil v podjetju pred meseci, nadalje so dobro igrali ing. Karner ter Končan Konrad, igralec stare garde namiznoteniških igralcev v podjetju, ostala člana ekipe Florjanc in Pertinač sta prav tako tudi zadovoljila. Vrstni red ekip v finalu je: Klima, Kovinotehna, Žele-

ugotovitev je, da so pri obč. zvezi za telesno kulturo prišli do zaključka, da bo treba v bodoče več misliti tudi na množičnost, ker iz množice se dobijo kakovostni igralci, ki bodo lahko potem zastopali celjski namizni tenis širom po Sloveniji, kar pa zadeva sedanjí sistem tekmovanja, pa prepustimo tistim, ki se ukvarjajo s to panogo športa pri občinski zvezi.

Na splošno je tekmovanje bilo zelo dobro organizirano.

Pertinač Stane

Kadrovske vesti

Novi člani kolektiva od 15. do 21. marca:

HRUSOVAR Jože — emajlirnica, SKARLOVNIK Franc — strojno ključavničarstvo, KOSTRICH Ignac — emajlirnica, HLUPIC Željko — emajlirnica, KOŽUH Alojzij — dekor oddelek, ZORKO Karel — orodjarina, LISEC Edvard — surovinski oddelek, MAUH Štefan — skladišče materiala, OBLAK Vinko — surovinski oddelek.

V naši sredini vam želimo obilo delovnih uspehov!

Izstopili so v mesecu marcu:

ROP Marija — sporazumno, SARLAH Stanislava — potek pogodbe, VEBER Marija — invalidsko upokojena, GOLOB Leopold — invalidsko upokojen, JANCIGAJ ing. Mirko — premeščen v inštitut, VODIŠEK Karl — invalidsko upokojen, GOLEŽ Stanko — samovoljno zapustil delo, Rezar Otmar — samovoljno zapustil delo, LAVBIČ Franc — sporazumno, KREMPUS Vinko — umrl, MOTOH Martin — v JLA, TANSEK Milan — v JLA, INKRET Vladi-

slav — v JLA, ZVER Stanislav — v JLA, KUNST Franc — v JLA, CEPIN Jože — v JLA, KARMAR Maks — v JLA, MLAKAR Danijel — v JLA, OBERZAN Janez — v JLA, SKAZA Edi — v JLA, MLAKAR Miran — v JLA, BORINC Karl — v JLA, FERLIČ Miroslav — v JLA, SKOFLEK Branko — v JLA, BOLHA Konrad — v JLA, LENARD Stanislav — v JLA, STOPAR Franc — v JLA, DOKLER Hinko — v JLA, ŽUREJ Stanislav v JLA, CEROVSEK Dušan — v JLA.

Poročili so se:

BREZOVSEK Milena — Glinšek, SKOCIR Jože Karl, ARBEITER Franciška-GRIL. Na noví življenjski poti obilo sreče!

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi našega moža in očeta

KREMPUS VINKA se v globoki žalosti zahvaljujemo članom kolektiva uprave tovarne EMO, sindikalne podružnice EMO, obrata orodjarne, mižarske delavnice, pevskeemu zboru DPD Svobode in vsem ostalim, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in se poslovili od njega s cvetjem, venci, besedami, nam pa izrazili globoko in tolažeče sožalje.

Žalujoči: žena, sin, hčerka in ostalo sorodstvo

Vzamem na stanovanje žensko, ki dela v dveh izmenah (imela bi svojo sobo). Drugo po dogovoru. Javite se pri Jeseničnik — pocinkovalnica.

male. V predtekmovanju so naši člani v svoji skupini zelo dobro igrali in zasedli drugo mesto za Železarno Store. Preseneča slab uspeh Celjskega tiska, ki

zarna Store ter EMO.

Celjski sindikalni turnir je pokazal, da ima namizni tenis veliko prijateljev, tako igralcev kot simpatizerjev. Razveseljiva

Za prejšnje pisanje so mi očitali, da sem preveč resna. Ne vem, pa kaj ni mogoče, da so jezične babe tudi resne?

No, da ne bo zamere, pa bom bolj »neresna« pri resnih rečeh. Takole je, pomlad že kuka v deželo. Prvi spomladanski dan smo že »skoz dali« in 40 mučenikov tudi. Čeprav je bilo na 40. mučenikov dan precej vetrovno, se vendar ne bojim preveč, da bi veter prepihal tudi mučenike pri nas. No, pa ne mislim vtikati nosu v takele reči. Bi ga vtaknila v to, da je sedaj, odkar je lepše vreme in pihljajo bolj tople in mile sapice, na dvoriščih, po obratih, med obrati, precej več naših delavcev (tudi uslužbenci so delavci) in se kar sprašujem, če imajo vsi ti toliko za hoditi in opraviti sem in tja le v poletnem času. Ali pa mislijo na rekreacijo v malem? Ta rekreacija v malem je tudi prijetna

glasba med malico. Škoda je le to, da je nekaterim zvočnik napoti in se izživljajo s tem, da režejo žice pri zvočniku na dvorišču. Zakaj so jim kaj napoti?

Pri tej glasbi bi pa bilo dobro povedati še to, da na »onem koncu« obrata, tam pri »Teharjih« prav nič ne vedo, pa tudi ne slišijo, o lepi muziki na »tem koncu«. To je pa diskriminacija! Malo bo treba podrezati v službe, ki »so kompetentne«.

Ja, dan žena je za nami. Bilo je mnogo hrupa. Tudi jaz sem bila na dnevu žena in se vsem tistim, ki so pisali, da odstopajo mesto meni, za to »lepo gesto« zahvaljujem. Kaj si pri tem mislim jaz in še drugi, pa jih nič ne briga. Povedala bi, da je bilo na proslavi, kljub precej neprimernemu času (nedelja ob 4. popoldne) precejšnja udeležba žena in lahko povem, da smo se imele prav lepo in vsem tistim, ki niso pri-

šle (bodo pa bogsigavedi kaj govorile), je lahko žal, da niso bile. Ni pa lepo, niti prijetno organizatorju in tudi drugim, da se je od toliko povabljenih (okoli 40) udeležilo slavlja le kakih 6 povabljenec, eden se je opravičil, kaj pa ostali? No, nisem »pristojna« za reševanje tega problema, povem pa, da ni bilo prijetno gledati mize z napisom »rezervirano« (za te goste jasno) in ob njej le nekaj ljudi. Čez nekaj časa so se znašli in za to »rezervirano« mizo vzeli medse tudi žene in dekleta. Prišel je dr. Petrovič, ki že dolga leta ni več član našega podjetja, pa vendar še vsako leto pride in prijetno ga je bilo gledati, ko se je zavrtel z našimi delavkami in svojimi bivšimi bolnicami. To je za pozdraviti!

No, ta Dan žena je že kar precej velika reč, zato moram tudi jaz posvetiti malo več pro-

stora in časa temu. Tokrat je pa res vse za pohvaliti. Žene in dekleta smo bile letos zelo ve-sele, ker smo najprej dobile svoje EE darilo, izkazala se je tudi LT (zelo domiselno), vsaki ženi 10 dkg prave kave. Ne vem pa, kako so bile ve-sele žene v strojni delavnici, ker niso nič dobile. Toliko moških in samo tri žene, pa se niso spomnili, da bi jim kakšna njihova pozornost ne škodila. Da so se na to mo-že spomnili kasneje, že ni več tako, kot bi moralo biti. Sicer pa, pozabljivost je pri nas kar moderna reč, in tako opravičilo zelo prav pride. Pozabiti, pozabil... tudi jaz nisem pozabila, da sem malo preveč napisala in — več poveš, manj si vreden, pa še »ubriše« te kdo lahko!

Pa nasvidenje do drugič

Vaša Spila